

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ8 ΕΑΔΗΣΥ/2022

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 20 Οκτωβρίου 2022, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως στα Μέλη της Επιτροπής.

Τα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Πρόεδρος της Αρχής

Μέλη: Ευαγγελία Κουτούπα, Σύμβουλος της Αρχής

Δημήτριος Χανής, Σύμβουλος της Αρχής

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος της Αρχής

Αδάμ Καραγλάνης, Μέλος της Αρχής

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος της Αρχής

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Φιλία Κοντραφούρη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, παρέστησαν, η εισηγήτρια, Φ. Κοντραφούρη, η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Παναγοηλιοπούλου, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και

(τηλεφωνικώς) εκπρόσωπος της αιτούσας αρχής, οι οποίοι αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' (απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους) και γγ' (προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων), καθώς και παρ. 2 περ. γ' (κατεπίγον) του ν. 4412/2016, του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (Πολεμική Αεροπορία), για την ανάθεση σύμβασης, με αντικείμενο την «παροχή υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης αεροσκάφους», εκτιμώμενης αξίας 13.352.853 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.

Με το υπ' αριθ. πρωτ. Φ831/Ε.Π.612/Σ.98/22-06-2022 (αριθ. πρωτ. εισερχομένων Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ΕΜΠ205/23-06-2022) έγγραφο αίτημα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με θέμα «Διενέργεια διαπραγμάτευσης για την εν συνεχεία υποστήριξη (ΕΣΥ) Α/Φ Falcon 7X S/N 273», που αφορά στην ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) αεροσκάφους, εκτιμώμενης αξίας 13.352.853,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., το Υπουργείο αιτείται την κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011 (Α' 204), ήδη κατ' άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 (Α' 147)¹, παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, με επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' (τεχνική μοναδικότητα), υποπερ. γγ' (προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων) και παρ. 2 περ. γ' (κατεπίγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση) του ν. 4412/2016.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1.- Με το υπό εξέταση αίτημα το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής για την υπογραφή σύμβασης με την εταιρεία DASSAULT AVIATION, με αντικείμενο την Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) του Α/Φ Falcon 7X S/N. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα κάτωθι:

---

¹ Τα άρθρα 1-10 του ν. 4013/2011 (Α' 204) καταργήθηκαν δυνάμει του άρθρου 19 του ν. 4912/2022 (Α' 59) από το χρονικό σημείο έκδοσης της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθ. 29/2022 (ΥΟΔΔ 908/30-09-2022) με την οποία διορίστηκαν η Πρόεδρος και οκτώ Σύμβουλοι της ΕΑΔΗΣΥ. Οι σχετικές αρμοδιότητες της (καταργηθείσας/συγχωνευθείσας) Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων ή ΕΑΑΔΗΣΥ ασκούνται, εφεξής, από την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων ή ΕΑΔΗΣΥ του ν. 4412/2016 (Α' 147), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 347 επ., όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τον ν. 4912/2022. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά σε «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» ή «ΕΑΑΔΗΣΥ», νοείται η «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» ή «ΕΑΔΗΣΥ» του άρθρου 347 του ν. 4412/2016.

Σύμφωνα με το με αριθ. Φ.831/ΕΠ.612/Σ.98/22-06-2022 έγγραφο της Πολεμικής Αεροπορίας: «α. Το Α/Φ θέματος κατασκευής Dassault Aviation (DA) παρελήφθη τον Οκτώβριο του 2021 μέσω Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΣΑΩ 28/00) μεταξύ ΥΠΕΘΑ/ΓΔΑΕΕ και «Dassault Aviation». Ειδικότερα, μέσω του Προγράμματος Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων Υπ. Αριθμ. D48 της ανωτέρω ΣΑΩ, συμφωνήθηκε η άνευ κόστους παροχή στην ΠΑ:

(1) Του Α/Φ θέματος.
(2) Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) για ένα έτος ή 360 Ώρες Πτήσης (ΩΠ) ή 180 Προσγειώσεις (Π/Γ).

(3) Αρχικής Εκπαίδευσης Προσωπικού.
(4) Βαφής του Α/Φ.
(5) Αρχικής τεχνικής υποστήριξης (παροχή τεχνικού για 1,5 μήνες και συμβουλευτική – διαχειριστική υποστήριξη για την αρχική ένταξη του Α/Φ στην ΠΑ) και στη συνέχεια διοικητικής υποστήριξης για τη διαχείριση του προγράμματος.

β. Με την υλοποίηση των ανωτέρω, το Α/Φ έχει ενταχθεί στη δύναμη της 112ΠΜ και χρησιμοποιείται για τη μετακίνηση της Πολιτικής και Πολιτειακής Ηγεσίας της Χώρας σε εγχώριους και παγκόσμιους προορισμούς, όπως καθορίζεται στο άρθρο 10 του ν.3336/2005 και το άρθρο 3 του ν.4142/2013.

γ. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν.3336/2005, το ΥΠΕΘΑ είναι αρμόδιο για τη συντήρηση και λειτουργία των αεροσκαφών μεταφοράς υψηλών προσώπων, ώστε να βρίσκονται σε διαρκή ετοιμότητα. Προκειμένου να υφίσταται διαρκής αξιοπλοΐμότητα (continuous airworthiness) του Α/Φ, ώστε να καλύπτονται οι δια νόμου υποχρεώσεις της ΠΑ, απαιτείται να εκτελούνται συγκεκριμένες εργασίες (επιθεωρήσεις, αντικαταστάσεις υλικών, παρακολούθηση κατάστασης κ.ά.), που καθορίζονται στην οικεία βιβλιογραφία του Α/Φ και των Α/Κ αυτού.

δ. Στη σύμβαση παροχής του Α/Φ δεν συμπεριλήφθη αρχικό απόθεμα υλικών, ενώ με μέριμνα της Διοίκησης Αεροπορικής Υποστήριξης (ΔΑΥ), υλοποιήθηκε προμήθεια για βασική ποσότητα κυρίως αναλωσίμων υλικών και επίγειου εξοπλισμού, κατόπιν σχετικής σύστασης της εταιρείας «Dassault Aviation» (DA). Η 112ΠΜ διαθέτει περιορισμένη δυνατότητα εκτέλεσης εργασιών επί του Α/Φ, βάσει της παρεχόμενης εκπαίδευσης από την κατασκευάστρια εταιρεία σε τεχνικούς της Μονάδας και δεν δύναται να καλύψει το πλήρες εύρος των εργασιών των επικείμενων Περιοδικών Επιθεωρήσεων (ΠΕ), ούτε την αντιμετώπιση τυχόν ευρημάτων και σύνθετων βλαβών. Επίσης, δεν έχει αναπτυχθεί ικανότητα εκτέλεσης ΠΕ, από Εργοστασιακό Φορέα της ΠΑ ή εγχώριο (ΕΑΒ ΑΕ), καθόσον δεν συμπεριλαμβανόταν στο πρόγραμμα ΑΩ παροχής του Α/Φ.

ε. Ωστόσο, οι ανάγκες υποστήριξης του Α/Φ για το τρέχον διάστημα καλύπτονται από τη συμπερίληψη στη ΣΑΩ 28/00 της άνευ κόστους παροχής προγράμματος Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ), ανωτέρω υποπαραγράφου α(2). Το υπόψη πρόγραμμα, διατίθεται με την εμπορική ονομασία FalconCare προς τους ιδιοκτήτες των Α/Φ τύπου Falcon από την εταιρεία «Dassault Aviation» (DA), ως μια ολοκληρωμένη υποστήριξη σε υλικά και εργασίες, για την κάλυψη όλων των προγραμματισμένων αναγκών συντήρησης, των φυσιολογικών βλαβών για το Α/Φ, τους Α/Κ και την APU. Όπως διαμορφώθηκε για την ΠΑ, αποτυπώνεται στο συμφωνητικό DGAC-DSC-COM9397 και οι καλύψεις περιλαμβάνουν συνοπτικά τα εξής:

(1) Υλικά και εργασίες που απαιτούνται για προγραμματισμένη και απρογραμμάτιστη συντήρηση (προγραμματισμένες επιθεωρήσεις, ευρήματα αυτών και βλάβες που δεν προκαλούνται από κακή χρήση). Συμπεριλαμβάνεται άμεση και πλήρης τεχνική βοήθεια σε περιπτώσεις καθήλωσης εντός ή εκτός βάσης, ενώ καλύπτονται τα ελαστικά επίσωτρα, τα ΛΟΛ/ΛΟΖ και τα αναλώσιμα υλικά.

(2) Εργοστασιακή Συντήρηση (ΕΣ), η οποία έγκειται σε ετήσια επιθεώρηση του Α/Φ, διαφορετικού αριθμού απαιτήσεων ως προς την έκταση των εργασιών, με εκτενέστερη την ΕΣ 96 Μηνών.

(3) Υλικά και εργασίες για την εφαρμογή υποχρεωτικών και συνιστώμενων *Service Bulletins (SBs)* και *Airworthiness Directives (ADs)*, οι οποίες αφορούν στην ασφάλεια, αξιοπιστία και συντηρησιμότητα του Α/Φ.

(4) Βελτιώσεις - αναβαθμίσεις λογισμικού.

(5) Ειδικό πρόγραμμα ελέγχου διάβρωσης.

(6) Μεταφορά υλικών από τα εφοδιαστικά κέντρα των προμηθευτών προς τη Βάση του Α/Φ ή κάποιο έτερο τυχόν σημείο καθήλωσής του.

(7) Συνδρομές σε:

(α) Σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης της συντήρησης (CAMP).

(β) Σύστημα παρακολούθησης κατάστασης Α/Κ.

(γ) Αναθεωρήσεις βιβλιογραφίας και SBs.

(δ) Χάρτες και δεδομένα ναυτιλίας και καιρού.

(ε) Ψηφιακές ευκολίες για τη σχεδίαση των αποστολών, τη διαχείριση της συντήρησης και τη διάγνωση βλαβών.

(8) Υποστήριξη για τα συστήματα του Α/Φ και τους Α/Κ μέσω 24ωρης λειτουργίας «κέντρου επιχειρήσεων», η οποία καλύπτει από την άμεση ανταπόκριση σε τεχνικά ζητήματα και βλάβες έως και τη δυνατότητα άμεσης συνδρομής στην ολοκλήρωση της αποστολής, όπως επισκευή από κινητή ομάδα της εταιρείας «Dassault Aviation» (DA) και εναλλακτική μεταφορά των υψηλών προσώπων, σε περίπτωση ματαίωσης πτήσης σε ενδιάμεσο αεροδρόμιο, με όριο τα 3 περιστατικά ετησίως. Επίσης, παρέχεται δυνατότητα λήψης υποστήριξης και παρακολούθησης των υποθέσεων μέσω διαδικτυακής πύλης (portal).

(9) Συνολικά, το πλέγμα της παρεχόμενης υποστήριξης, καλύπτει τις απαιτήσεις υποστήριξης σε 3 επίπεδα: υποστήριξη πρώτης γραμμής, τεχνική υποστήριξη σε περιπτώσεις περίπλοκων βλαβών και υποστήριξη από φορείς μελετών, επιπέδου κατασκευαστή.

στ. Το ανωτέρω πρόγραμμα, είναι τύπου *Performance Based Logistics (PBL)* και η τιμολόγησή του βασίζεται στη χρήση του Α/Φ. Συγκριμένα, δεν υπάρχει επιμέρους χρέωση για τις προαναφερθείσες καλύψεις, αλλά υφίσταται μια μηνιαία πάγια χρέωση, συν το κόστος της μηνιαίας χρήσης του Α/Φ ως χρέωση ανά ΩΠ ή/και Π/Γ. Επισημαίνεται ότι η διάρκεια αδαπάνως κάλυψής του εκπνέει στις 25 Οκτωβρίου 2022, ενώ το τρέχον υπόλοιπο χρήσης κατά τη σύνταξη του παρόντος είναι 186,3 ώρες πτήσης (ΩΠ) ή 76 προσγειώσεις (Π/Γ).

Σημειώνεται ότι η χρήση του Α/Φ έγκειται στις ανάγκες μετακινήσεων της Πολιτικής και Πολιτειακής Ηγεσίας της Χώρας, οπότε δε δύναται να προβλεφθεί με ασφάλεια ο χρόνος εξάντλησης του υπολοίπου χρήσης (ενδέχεται να συμβεί πριν την ημερολογιακή εκπνοή).

ζ. Διευκρινίζεται ότι οι καλύψεις του FalconCare δεν συμπεριλαμβάνουν την άνευ κόστους παροχή εξοπλισμού υποστήριξης, τη δημιουργία αποθέματος ανταλλακτικών, τη συνδρομή σε δορυφορικές επικοινωνίες, τις προαιρετικές αναβαθμίσεις και SBs, τις βλάβες από κακή χρήση, την υπερσυντήρηση, την εκπαίδευση και τους τυχόν φόρους-τέλη. Οι απαιτήσεις αυτών των κατηγοριών αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση από το χρήστη.

η. Στο πλαίσιο διερεύνησης για την εξασφάλιση Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) του Α/Φ για τα επόμενα έτη, η Διοίκηση (ΔΑΥ) αιτήθηκε από την εταιρεία «Dassault Aviation» (DA), κατόπιν σύμφωνης γνώμης και του ΓΕΑ (Φ.600/5256/Σ.675/9 Δεκ 21/ΓΕΑ/Γ1), τη δυνατότητα παροχής αντίστοιχου προγράμματος, καθώς και την γνωστοποίηση εκτιμώμενου κόστους (ROM price) ΕΣΥ τετραετούς διάρκειας, η οποία θα περιλαμβάνει:

(1) Τις καλύψεις του υφιστάμενου FalconCare, ως ανωτέρω παρ. 2δ.
(2) Την κατ' απαίτηση ικανοποίηση απαιτήσεων υποστήριξης, που δεν καλύπτονται από το FalconCare και συνίστανται σε:

(α) Προαιρετικές αναβαθμίσεις και SBs.
(β) Αστοχίες-βλάβες, που δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα (πχ πρόσκρουση πτηνού).

(γ) Ενοικίαση Α/Κ σε περίπτωση μη προγραμματισμένης σοβαρής βλάβης που απαιτεί αφαίρεση Α/Κ του Α/Φ.

(δ) Παροχή εκπαίδευσης ιπταμένων και τεχνικών.

(ε) Αγορά επιγείου εξοπλισμού.
(στ) Αγορά ανταλλακτικών για αύξηση αποθέματος, προς βελτίωση της διαθεσιμότητας (μηδενισμός του χρόνου αναμονής επιλεγμένων υλικών για αξιοποίηση του Α/Φ σε περίπτωση καθηλωτικής βλάβης).

(ζ) Εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη και μελέτες.

(η) Επιπλέον βιβλιογραφία και συνδρομές.

θ. Η εταιρεία «Dassault Aviation» (DA), με σχετική επιστολή στις 17 Δεκ 21 (υπογραφόμενη από τον αρμόδιο διευθυντή πωλήσεων), απέστειλε προσφορά εκτίμησης συνολικού κόστους 16.800.000,00€ (δεκαέξι εκατομμυρίων οκτακοσίων χιλιάδων ευρώ) άνευ κρατήσεων, η οποία περιελάμβανε τα εξής:

(1) Κόστος τετραετούς προγράμματος FalconCare 12.800.000,00 € (δώδεκα εκατομμυρίων οκτακοσίων χιλιάδων ευρώ), με ετήσια χρήση 800 ΩΠ/400 ΠΓ και χρέωση 2.700,00 € ανά ΩΠ για χρήση επιπλέον των 800 ΩΠ. Στις παροχές του προγράμματος, έχει προστεθεί πέραν των τρεχόντων και η υπηρεσία δορυφορικών επικοινωνιών υψηλής ταχύτητας, κατόπιν σχετικής αναβάθμισης των αντίστοιχων συστημάτων.

(2) Κόστος 2.000.000,00 € (δύο εκατομμυρίων ευρώ) για επιπλέον αντικείμενα κατ' απαίτηση απαιτήσεων υποστήριξης, ως ανωτέρω παρ. 2.η.(2), πλην της παροχής εκπαίδευσης.

(3) Κόστος 2.000.000,00 € (δύο εκατομμυρίων ευρώ) για εκπαίδευση ιπταμένων, τεχνικών και φροντιστών.

(4) Διευκρινίστηκε ότι δεν είναι δυνατή η ενοικίαση Α/Κ προς το παρόν, αλλά εξετάζεται η δυνατότητα αυτή.

ι. Κατόπιν επιτελικής επεξεργασίας και αξιολόγησης της ανωτέρω προσφοράς με βάση την πρότερη εμπειρία επί παρεμφερών τύπων Α/Φ, από τους συναρμόδιους φορείς της ΔΑΥ (Διευθύνσεις Επιχειρήσεων – Α1, Εκπαίδευσης – Α8 και Υποστήριξης - Γ1) αλλά και διευκρινίσεων της εταιρείας «Dassault Aviation» (DA) επί του τρόπου τιμολόγησης, προέκυψε η εξής προϋπολογιστική εκτίμηση:

(1) Η εκτίμηση για την απαιτούμενη ετήσια χρήση του Α/Φ είναι 500ΩΠ/300Π/Γ, με εκτιμώμενο κόστος τετραετίας 9.564.000,00€ (εννέα εκατομμύρια πεντακόσιες εξήντα τέσσερις χιλιάδες ευρώ).

(2) Τα επιπλέον αντικείμενα υποστήριξης ανωτέρω υποπαραγράφου η(2) εκτιμώνται εντός κόστους 3.000.000,00€ (τριών εκατομμυρίων ευρώ).

(3) Συνυπολογιζόμενων των κρατήσεων 6,27868% επί των ανωτέρω, το συνολικό εκτιμώμενο κόστος τετραετίας ανέρχεται σε 13.352.853,00€ (δεκατρία εκατομμύρια τριακόσιες πενήντα δύο χιλιάδες οκτακόσια πενήντα τρία ευρώ).

3. Αναφορικά με την επιχειρησιακή αναγκαιότητα-σκοπιμότητα της Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) του Α/Φ Falcon 7X S/N 273, αναφέρονται τα ακόλουθα:

α. Το Α/Φ Falcon 7X, ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα που αποτελείται από πλήθος υποσυστημάτων, απαιτεί για τη διαθεσιμότητα και αξιοποίησή του την ύπαρξη ενός πλήρους προγράμματος υποστήριξης, το οποίο θα καλύπτει το σύνολο των απαιτήσεων. Το ρόλο αυτό καλύπτει το πρόγραμμα FalconCare. Σε περίπτωση διακοπής του υπόψη προγράμματος Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) του Α/Φ θα απαιτηθεί ένα πλήθος επιμέρους προμηθειών, που θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες παροχές, οι οποίες, ενδεικτικά περιλαμβάνουν:

(1) Προμήθεια αρχικού αποθέματος υλικών για όλα τα συστήματα του (Α/Φ, Α/Κ, APU, Avionics κ.ά.) προκειμένου να αντιμετωπίζονται οι προγραμματισμένες απαιτήσεις επιθεωρήσεων - αντικαταστάσεων υλικών και οι απρογραμμάτιστες βλάβες. Το απόθεμα θα πρέπει να ανανεώνεται, είτε μέσω συγκεντρωτικών προμηθειών, είτε μέσω σύναψης Συμφωνιών Πλαίσιο με προμηθευτές των υποσυστημάτων, είτε με κατά περίπτωση προμήθειες.

(2) Σύναψη σύμβασης με φορέα εργοστασιακής συντήρησης (ΕΣ), προκειμένου να εξασφαλίζεται η ετήσια εργοστασιακή επιθεώρηση του Α/Φ και η αποκατάσταση σχετικών ευρημάτων, με τεχνική βοήθεια (engineering support), όπου απαιτείται.

(3) Σύναψη συμβάσεων με τους κατασκευαστές των κυρίων υποσυστημάτων του Α/Φ, για την εξασφάλιση συνδρομών σε τεχνική βιβλιογραφία και ενημερώσεις - τροποποιήσεις.

(4) Σύναψη συμβάσεων με τους κατασκευαστές των κυρίων υποσυστημάτων του Α/Φ για κατ' απαίτηση τεχνική βοήθεια (*engineering and technical support*), προς διαχείριση σύνθετων προβλημάτων συντήρησης ή σύνθετων βλαβών-επιθεωρήσεων.

(5) Σύναψη συμβάσεων για προμήθεια ενός συνόλου συνδρομών, που απαιτούνται για τη συντήρηση και αξιοποίηση του Α/Φ και αφορούν ενδεικτικά:

(α) Ηλεκτρονική παρακολούθηση συντήρησης και αξιοποίησης του Α/Φ και κατάστασης των Α/Κ (*Continuous Airworthiness Maintenance Program - CAMP & Engine Health Monitoring - EHM*).

(β) Παροχή επιχειρησιακών δεδομένων και ψηφιακών ευκολιών για το σχεδιασμό των αποστολών (χάρτες, δεδομένα καιρού, φόρτωση, κ.ά.)

(γ) Ψηφιακές ευκολίες για την έγκαιρη διάγνωση και διαχείριση βλαβών.

β. Η υλοποίηση των ανωτέρω προμηθειών επιμέρους και αποσπασματικά, εμπεριέχει τις εξής δυσχέρειες:

(1) Δημιουργία

διευκρινισμένης εικόνας αέρος και επιφανείας.

(1) Η συμβασιοποίηση ενός πλήθους απαιτήσεων, εκ των οποίων η πηγή κάλυψης είναι κατά βάση οργανισμοί που εδρεύουν στο εξωτερικό, απαιτεί μεγάλη διοικητική επιβάρυνση της Υπηρεσίας και ιδιαίτερα χρονοβόρες διαδικασίες, σε σχέση με τον πολύ περιορισμένο χρόνο εκπόνησης του υφιστάμενου προγράμματος ΕΣΥ, ως αναφέρεται αναλυτικά στην παρ. 5.α. του παρόντος

(2) Επιπλέον, υφίσταται σημαντικό ρίσκο μη τελεσφόρησης καθώς, βάσει της υφιστάμενης εμπειρίας, πολλές εταιρείες, ιδίως αυτές με βάση τις ΗΠΑ, προσφέρουν τα ζητούμενα προϊόντα-υπηρεσίες με βάση οικείους όρους και προϋποθέσεις κοινούς για την παγκόσμια αγορά, επιδεικνύοντας απροθυμία να τους μεταβάλουν ή να τους προσαρμόσουν, προκειμένου να συμμετάσχουν στους εγχώριους διαγωνισμούς. Σημειώνεται, ότι παρόλο που το Α/Φ είναι γαλλικής κατασκευής, μείζονα συκροτήματα αυτού (Αεροκινητήρες, Μονάδες Παροχής Ισχύος, Ηλεκτρονικά Συστήματα) είναι Αμερικανο-Καναδικής προέλευσης.

(3) Λόγω της φύσης και των απαιτήσεων συντήρησης του αεροπορικού υλικού, μεγάλο μέρος των απαιτούμενων υλικών και υπηρεσιών προέρχονται στην ουσία αποκλειστικά από τους αρχικούς κατασκευαστές, ως εκ τούτου δεν υπάρχει στην πραγματικότητα ευρύ πεδίο ανταγωνισμού από το οποίο θα μπορούσε η Υπηρεσία να επωφεληθεί. Τουναντίον, οι επαναλαμβανόμενες διαδικασίες προμηθειών επιφέρουν επιπρόσθετο διοικητικό κόστος, υψηλό οικονομικό ρίσκο με την ενδεχόμενη εμπλοκή ενδιάμεσων οικονομικών φορέων, που επιβαρύνουν με επιπλέον κόστος το τελικό κόστος προμήθειας.

(4) Λαμβάνοντας υπόψη ότι το Α/Φ αποτελεί νέο πτητικό μέσο για την ΠΑ και η DA προτείνει το πρόγραμμα *FalconCare* (ΕΣΥ τύπου PBL), υφίσταται υψηλό ρίσκο ως προς την έκδοση αναλυτικής τεχνικής προδιαγραφής και κοστολόγησης αναφορικά με την υποστήριξη κάθε επιμέρους συστήματος, τη δημιουργία του κατάλληλου αποθέματος και την έγκαιρη πρόβλεψη των επερχόμενων αναγκών.

γ. Σε αντιδιαστολή, η επιλογή ενός προγράμματος συνολικής υποστήριξης τύπου PBL, προσφέρει τα εξής πλεονεκτήματα:

(1) Τα προγράμματα υποστήριξης αυτού του τύπου στην ουσία μεταφέρουν την αρμοδιότητα επίλυσης των θεμάτων υποστήριξης (διατήρηση αποθέματος, τεχνική και σχεδιαστική υποστήριξη, αντιμετώπιση απαξίωσης υλικών, τροποποιήσεις κ.ά.) στον κατασκευαστή του υλικού, με αποτέλεσμα να υφίσταται εμπιστοσύνη επί της διατήρησης της διαθεσιμότητας και της συνεχούς αξιοπλοΐας του Α/Φ. Επιπλέον, η ομαδοποίηση της υποστήριξης για πλήθος ομότυπων Α/Φ από τον κατασκευαστή, αναμένεται να δημιουργεί συνολικό όφελος στους χρήστες λόγω οικονομίας κλίμακας.

(2) Ο τρόπος τιμολόγησης του προγράμματος γίνεται με βάση τη χρήση και όχι με βάση τις περιοδικές και προκύπτουσες απαιτήσεις. Αυτό προκαλεί ελεγχόμενο, σταθερό και προϋπολογίσιμο κόστος συντήρησης. Αντιθέτως, το μοντέλο της κάλυψης των περιοδικών και εκτάκτων απαιτήσεων με επιμέρους προμήθειες υλικών και υπηρεσιών, “time and material”, αφενός απαιτεί ένα σημαντικό κόστος δημιουργίας αρχικού αποθέματος, αφετέρου προκαλεί σοβαρές διακυμάνσεις, ιδίως κατά την εκτέλεση εκτενών επιθεωρήσεων, όπου προκύπτουν ευρήματα και επιπρόσθετες “over & above” απαιτήσεις. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση του συγκεκριμένου Α/Φ, εντός της ερχόμενης 4ετίας, συγκεκριμένα τον Απρ 2025, απαιτείται η εκτέλεση 96μηνιας επιθεώρησης C Check, η οποία είναι η εκτενέστερη επιθεώρηση εργοστασιακού επιπέδου, ενώ απαιτούνται μικρότερου εύρους επιθεωρήσεις εργοστασιακού επιπέδου ετησίως.

(3) Μέσω της λήψης υποστήριξης από ένα σημείο (“**One-Stop-Shop**”), ο προγραμματισμός των απαιτήσεων συντήρησης και των απαραίτητων αναβαθμίσεων είναι ευχερέστερος και αποτελεσματικότερος, διότι απαιτείται συγχρονισμός των διαδικασιών προμηθειών και προγραμματισμού εργασιών μεταξύ διαφορετικών παρόχων – προμηθευτών, με θετικό αντίκτυπο στη συνολική διαθεσιμότητα του Α/Φ.

(4) Η εταιρεία «Dassault Aviation» (DA) έχει επιδείξει πρόθεση να αποδεχθεί τους βασικούς όρους, που επιβάλλει η ελληνική νομοθεσία και δημιουργούν σοβαρά κωλύματα για την ολοκλήρωση των διαδικασιών με έτερους προμηθευτές του εξωτερικού (ενδεικτικά, δίκαιο σύμβασης, ελληνική γλώσσα), όπως αναφέρει στην προσφορά-εκτίμηση κόστους, βασιζόμενη στη σχετική εμπειρία αναφορικά με τις συμβάσεις για τα μαχητικά Α/Φ κατασκευής της, που διαθέτει η ΠΑ. Κατά συνέπεια, εκτιμάται ότι υπάρχει δυνατότητα και προοπτική τελεσφόρησης των σχετικών διαπραγματεύσεων σε σύντομο διάστημα, καθόσον η ολοκλήρωση της διαδικασίας με έναν υποψήφιο προμηθευτή την καθιστά διαχειρίσιμη.

δ. Πέραν της υποστήριξης που προσφέρει το πρόγραμμα FalconCare, κρίθηκε σκόπιμη η συμπερίληψη επιπλέον απαιτήσεων που δεν περιλαμβάνονται στις καλύψεις PBL από τον προμηθευτή βάσει της χρήσης του Α/Φ, καθόσον είναι μη προβλέψιμες και τελούν στη διαχείριση του χρήστη. Η δυνατότητα αξιοπιστίας και ταχείας κάλυψης αυτών των απαιτήσεων αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την υποστηρικτικότητα και διαθεσιμότητα του Α/Φ, καθώς η κατά περίπτωση κάλυψή τους με επιμέρους προμήθειες, αποτελεί συνήθως χρονοβόρα διαδικασία, η οποία μπορεί να ακυρώσει τα οφέλη της ύπαρξης του υπόλοιπου προγράμματος αναφορικά με τη διαθεσιμότητα του Α/Φ.

ε. Στο πλαίσιο αυτό ζητήθηκε από την κατασκευάστρια εταιρεία και έγινε αποδεκτή η δυνατότητα συμπερίληψης στη μελλοντική Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) της

κάλυψης κατ' απαίτηση υπηρεσιών, με κατά το δυνατόν προκαθορισμένους όρους και διαδικασίες, για τις παρελκόμενες ανάγκες υποστήριξης του συστήματος, οποτεδήποτε απαιτηθεί, όπως πρόσκρουση πτηνού κ.ά. Το υπόψη πλαίσιο δε θα είναι δεσμευτικό προς χρήση για την ΠΑ, ωστόσο για προϋπολογιστικούς και νομικούς λόγους θα πρέπει να υφίσταται ένα σχετικό εκτιμώμενο κόστος. Οι υφιστάμενες απαιτήσεις ως η ανωτέρω παρ.2.η., περιγράφονται στην τεχνική περιγραφή και τους ειδικούς όρους, ενόψει της εξέλιξης της διαγωνιστικής διαδικασίας. Με βάση την εκτίμηση της εταιρείας «Dassault Aviation» (DA), προβλέφθηκε για την κάλυψη των κατ' απαίτηση αναγκών τετραετίας το ποσό των 3.000.000,00€ (τριών εκατομμυρίων ευρώ), το οποίο συνάδει με την εμπειρία και τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη την διάθεση πιστώσεων για περιπτώσεις μη καλυπτόμενων απαιτήσεων. Προς εξασφάλιση της μέγιστης ευελιξίας ενόψει απρόβλεπτων συνθηκών, το υπόψη ποσό θα πρέπει να κατανεμηθεί είτε αναλογικά, είτε συγκεντρωτικά (ως συνολικό υπόλοιπο αδιάθετο) κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

στ. Τα Α/Φ μεταφοράς υψηλών προσώπων της ΠΑ, εμπίπτουν στην κατηγορία του μη αμυντικού υλικού, οπότε οι σχετιζόμενες προμήθειες διέπονται από τις διατάξεις του Ν.4412/2016, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει. Στην περίπτωση του Α/Φ Falcon 7X, είναι απαραίτητη η συνέχιση της Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) από την κατασκευάστρια εταιρεία, με τους ίδιους βασικούς όρους (Falconcare) και η πρόβλεψη των κατ' απαίτηση αντικείμενων, ώστε να καλύπτονται οι συνολικές και μη δυνάμενες να προσδιορισθούν προκαταβολικά και με λεπτομέρεια απαιτήσεις υποστήριξης. Σημειώνεται ότι η επιλογή αυτού του τύπου σύμβασης ΕΣΥ, ως συνδυασμός τύπου PBL και επιμέρους κάλυψη κατ' απαίτηση αναγκών, αξιοποιείται ήδη επιτυχώς, όπως στα Α/Φ KA-350C και Ε/Π A109 Trekker, τα οποία διατέθηκαν για αξιοποίηση από την ΠΑ στο πλαίσιο των Ν.4693/2020 (ΦΕΚ Α' 116) και Ν.4702/2020 (ΦΕΚ Α' 130), ενώ δρομολογείται και για έτερους τύπους πτητικών μέσων και μείζονος εξοπλισμού, όπως τα Α/Φ C-27J, καθώς και τα Α/Φ EMB-135/145 και τους αεροκινητήρες AE3007A και BR700 αυτών.

ζ. Συγκεντρωτικά, ο ανωτέρω σχεδιασμός για την Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) του Α/Φ, δηλαδή η επέκταση τους προγράμματος FalconCare μετά του συνόλου των καλυπτόμενων αντικείμενων του και η συμπερίληψη επιμέρους πλαισίου για την κάλυψη παρελκόμενων απαιτήσεων, προτείνεται να επιλεγεί για τους εξής λόγους:

(1) Διαφαίνεται ότι είναι η μόνη εφικτή λύση κάλυψης του συνόλου των αναγκών υποστήριξης, εντός του διατιθέμενου χρόνου μέχρι τη λήξη του ισχύοντος προγράμματος διάρκειας ενός έτους, καθώς προσφέρει τη δυνατότητα απόκτησής τους από ένα φορέα ("**One-Stop-Shop**") μέσω μίας διαδικασίας προμήθειας-συμβασιοποίησης.

(2) Η κάλυψη από την κατασκευάστρια εταιρεία με ένα αναγνωρισμένης αποτελεσματικότητας πρόγραμμα, δημιουργεί εμπιστοσύνη για τη επίτευξη μέγιστης διαθεσιμότητας του Α/Φ. Επισημαίνεται ότι η εμπειρία από την τρέχουσα περίοδο αξιοποίησης του προγράμματος είναι ιδιαίτερα θετική. Συγκεκριμένα, έχουν εκτελεσθεί ευχερώς 173,7 ΩΠ και 104 Π/Γ, εξασφαλίζοντας την πλήρη ανταπόκριση του Α/Φ στις επιχειρησιακές του απαιτήσεις (βαθμός ανταπόκρισης σε αποστολή – dispatch rate 99%), ενώ εκτελέσθηκε η απαιτούμενη ετήσια εργοστασιακή συντήρηση του Α/Φ στις εγκαταστάσεις της εταιρείας απροβλημάτιστα.

(3) Είναι ο τρόπος υποστήριξης που έχει επιλεγεί κατά τη διαδικασία προμήθειας του Α/Φ και προτείνεται από την κατασκευάστρια εταιρεία. Άλλωστε, με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα και την εμπειρία υποστήριξης των λοιπών Α/Φ μεταφοράς υψηλών προσώπων που διαθέτει η ΠΑ, προκύπτει ότι η υποστήριξη μέσω του μοντέλου της κάλυψης των περιοδικών και εκτάκτων απαιτήσεων με επιμέρους προμήθειες υλικών και υπηρεσιών (time and material) είναι παρωχημένο και προβληματικό ως προς τη διαχείριση, ιδίως σε περιπτώσεις Α/Φ με περιορισμένη δύναμη (μέγεθος στόλου) και ειδικό ρόλο.

(4) Προσφέρει τη δυνατότητα εκτίμησης και προϋπολογισμού του κόστους, με μεγάλη εμπιστοσύνη, χωρίς διακυμάνσεις. Δεδομένου μάλιστα ότι δεν υφίσταται εμπειρία της ΠΑ επί του συγκεκριμένου συστήματος, διαφορετική προσπάθεια εκτίμησης επιμέρους αναγκών καθίσταται δυσχερής και επισφαλής. Σημειώνεται ότι, κατόπιν της λειτουργίας του υπόψη τρόπου υποστήριξης για την επόμενη τετραετία, η ΠΑ θα έχει αποκτήσει με ασφάλεια τα απαραίτητα δεδομένα και την εμπειρία προκειμένου να επαναξιολογήσει οικονομοτεχνικά το συνολικό τρόπο υποστήριξης.

(5) Υφίσταται στην πράξη έλλειψη δυνατότητας ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους σε μεγάλο ποσοστό των αντικειμένων υποστήριξης, εξαιτίας της ύπαρξης αποκλειστικότητας-πνευματικών δικαιωμάτων και εξειδικευμένης τεχνογνωσίας σε αντικείμενα, όπως η βιβλιογραφία, η δυνατότητα εκσυγχρονισμού, η παράταση της διάρκειας ζωής, η αναβάθμιση και η διαχείριση τεχνολογικού κινδύνου. Επιπλέον, το επίπεδο καλύψεων του FalconCare με όλες τις παραμέτρους που αναφέρονται στην ανωτέρω παρ.2.δ. και η λήψη τους από ένα φορέα, μέσω μίας σύμβασης, μπορεί να ανατεθεί με εμπιστοσύνη στην κατασκευάστρια εταιρεία του Α/Φ, με την απορρέουσα εξασφάλιση ως προς την παρεχόμενη ποιότητα υλικών και υπηρεσιών.

(6) Η επιπλέον πρόβλεψη για δέσμευση πόρων πέραν του εκτιμώμενου κόστους του προγράμματος FalconCare και εξασφάλιση της δυνατότητας κάλυψης των κατ' απαίτηση αναγκών, θα εξασφαλίσει τη δυνατότητα της άμεσης ανταπόκρισης της Υπηρεσίας στις επιμέρους και εκτάκτως προκύπτουσες απαιτήσεις, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνεχής διαθεσιμότητα του Α/Φ. Επιπρόσθετα, η πρόβλεψη για ύπαρξη πιστώσεων και διαδικασίας, θα παράξει τη δυνατότητα για τυχόν ενδιάμεση βελτίωση του πλάνου υποστήριξης (για παράδειγμα τη δημιουργία επιπλέον αποθέματος προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι χρόνοι αντικατάστασης σε επιλεχθέντα υλικά) ή, σε περίπτωση που μελλοντικά αποφασισθεί η μεταβολή του μοντέλου υποστήριξης, να αξιοποιηθούν ως προετοιμασία της μετάβασης (για παράδειγμα αύξηση αρχικού αποθέματος ή προμήθεια επιγείου εξοπλισμού για επαύξηση δυνατοτήτων συντήρησης).

4. Αναφορικά με το **προϋπολογιστικό κόστος** της Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) του Α/Φ θέματος, αναφέρονται τα κάτωθι:

α. Η προς σύναψη σύμβαση αφορά μεικτή σύμβαση υπηρεσιών και προμήθειας, καθώς απαιτούνται ταυτόχρονα υπηρεσίες υποστήριξης και προμήθεια σχετιζόμενων υλικών. Βάσει της διάταξης του άρθρου 4 παρ.2 του Ν.4412/2016, το κύριο αντικείμενο της σύμβασης καθορίζεται σύμφωνα με το ποια από τις εκτιμώμενες αξίες των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών είναι υψηλότερη. Στην προκειμένη περίπτωση, παρόλο που δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το ακριβές ποσοστό, προκύπτει ότι η αξία των υπηρεσιών υπερτερεί αυτής των υλικών, λαμβάνοντας υπόψη:

(1) Τη φιλοσοφία τιμολόγησης των προγραμμάτων PBL, που βασίζεται σε ένα πλέγμα υπηρεσιών υποστήριξης, επί των οποίων η παράδοση υλικών αποτελεί ένα εκ των τελικών προϊόντων και για την οποία μάλιστα δεν υφίσταται διακριτή χρέωση.

(2) Ότι οι καλυπτόμενες εργασίες συντήρησης, βάσει εμπειρίας υποστήριξης Α/Φ, κατανέμονται περισσότερο σε εκτέλεση εργασιών (επιθεωρήσεις, αφαιροτοποθετήσεις, έλεγχοι κλπ) παρά προμήθειας υλικών.

(3) Ότι το προϋπολογιζόμενο κόστος για τα κατ' απαίτηση αντικείμενα, που συμπεριλαμβάνουν προμήθειες υλικών (επίγειος εξοπλισμός, απόθεμα ανταλλακτικών, υλικά τροποποιήσεων), αποτελούν μικρό ποσοστό του συνολικού κόστους της σύμβασης.

Συνεπώς, η εν λόγω σύμβαση λογίζεται ως σύμβαση υπηρεσιών, και ως εκ τούτου η χρηματοδοτική κάλυψή της, συνολικού ύψους **13.352.853€** (δεκατριών εκατομμυρίων τριακοσίων πενήντα δύο χιλιάδων οκτακοσίων πενήντα τριών ευρώ) συμπεριλαμβανομένων κρατήσεων, προτείνεται να πραγματοποιηθεί επί του ΑΛΕ 2420304001, ΕΦ 101120401.

β. Αναφορικά με την κατανομή των πιστώσεων ανά έτος, υπό τη θεωρητική παραδοχή της αναλογικής κατανάλωσης των πιστώσεων, αυτή εκτιμάται ως εξής:

(1) 1ο έτος της σύμβασης ΕΣΥ: 3.338.213,25 €

(2) 2ο έτος της σύμβασης ΕΣΥ: 3.338.213,25 €

(3) 3ο έτος της σύμβασης ΕΣΥ: 3.338.213,25 €

(4) 4ο έτος της σύμβασης ΕΣΥ: 3.338.213,25 €.

γ. Επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, τα προαναφερθέντα ποσά είναι ενδεικτικά λόγω της ιδιαιτερότητας και της φύσης των αναγκών και δύναται να γίνει ανακατανομή μεταξύ των ετών της σύμβασης Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ), εντός της τεθείσας οροφής.

5. Ως προς τη **νομιμότητα της προσφυγής** στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, η Διοίκηση Αεροπορικής Υποστήριξης (ΔΑΥ), ως Αναθέτουσα Αρχή, θεωρεί ότι συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις, δεδομένου ότι:

α. Ως αναλύθηκε στην ανωτέρω παρ. 3.β. και ζ., συμβασιοποίηση ενός πλήθους απαιτήσεων, εκ των οποίων η πηγή κάλυψης είναι κατά βάση οργανισμοί που εδρεύουν στο εξωτερικό απαιτεί μεγάλη διοικητική επιβάρυνση της Υπηρεσίας και ιδιαίτερα χρονοβόρες διαδικασίες, έναντι του πολύ περιορισμένου χρόνου εκπνοής του υφιστάμενου προγράμματος Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ). Συγκεκριμένα, το ισχύον πρόγραμμα ΕΣΥ λήγει στις 26 Οκτ 22 ή σε 186,3 ΩΠ ή σε 76 Π/Γ, ό,τι συμβεί πρώτο.

β. Επιπλέον, σε περίπτωση μη προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης υφίσταται σημαντικό ρίσκο μη τελεσφόρησης καθώς, βάσει της υφιστάμενης εμπειρίας, πολλές εταιρείες, ιδίως αυτές με βάση τις ΗΠΑ, προσφέρουν συχνά τα ζητούμενα προϊόντα-υπηρεσίες με βάση οικείους όρους και προϋποθέσεις κοινούς για την παγκόσμια αγορά, επιδεικνύοντας απροθυμία να τους μεταβάλουν ή να τους προσαρμόσουν, προκειμένου να συμμετάσχουν στους εγχώριους διαγωνισμούς. Σημειώνεται, ότι παρόλο που το Α/Φ είναι γαλλικής κατασκευής, μείζονα συγκροτήματα αυτού (Αεροκινητήρες, Μονάδες Παροχής Ισχύος, Ηλεκτρονικά Συστήματα) είναι αμερικανικής ή αμερικανο-καναδικής προέλευσης.

γ. Λόγω της φύσης και των απαιτήσεων συντήρησης του αεροπορικού υλικού, μεγάλο μέρος των απαιτούμενων υλικών και υπηρεσιών προέρχονται στην ουσία αποκλειστικά από τους αρχικούς κατασκευαστές, ως εκ τούτου δεν υπάρχει στην πραγματικότητα ευρύ πεδίο ανταγωνισμού από το οποίο θα μπορούσε η Υπηρεσία να επωφεληθεί. Τουναντίον, οι επαναλαμβανόμενες διαδικασίες προμηθειών επιφέρουν επιπρόσθετο διοικητικό κόστος, οικονομικό ρίσκο με την ενδεχόμενη εμπλοκή ενδιάμεσων οικονομικών φορέων, που επιβαρύνουν με επιπλέον κόστος το τελικό κόστος προμήθειας.

δ. Υφίσταται στην πράξη έλλειψη δυνατότητας ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους σε μεγάλο ποσοστό των αντικειμένων υποστήριξης, εξαιτίας της ύπαρξης αποκλειστικότητας-πνευματικών δικαιωμάτων και εξειδικευμένης τεχνογνωσίας σε αντικείμενα, όπως η βιβλιογραφία, η δυνατότητα εκσυγχρονισμού, η παράταση της διάρκειας ζωής, η αναβάθμιση και η διαχείριση τεχνολογικού κινδύνου. Επιπλέον, το επίπεδο καλύψεων του FalconCare με όλες τις παραμέτρους που αναφέρονται στην ανωτέρω παρ.2.δ. και η λήψη τους από ένα φορέα, μέσω μίας σύμβασης, μπορεί να ανατεθεί με εμπιστοσύνη στην κατασκευάστρια εταιρεία του Α/Φ, με την απορρέουσα ασφάλεια ως προς την παρεχόμενη ποιότητα υλικών και υπηρεσιών.

ε. Συγκεντρωτικά, ο ανωτέρω σχεδιασμός για την Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) του Α/Φ, δηλαδή η επέκταση τους προγράμματος FalconCare μετά του συνόλου των καλυπτόμενων αντικειμένων του και η συμπερίληψη επιμέρους πλαισίου για την κάλυψη παρελκόμενων απαιτήσεων, προτείνεται να επιλεγεί για τους εξής λόγους:

(1) Διαφαίνεται ότι είναι η μόνη εφικτή λύση κάλυψης του συνόλου των αναγκών υποστήριξης, εντός του διατιθέμενου χρόνου μέχρι τη λήξη του ισχύοντος προγράμματος διάρκειας ενός έτους, καθώς προσφέρει τη δυνατότητα απόκτησής τους από ένα φορέα μέσω μίας διαδικασίας προμήθειας-συμβασιοποίησης ("**One-Stop-Shop**").

(2) Η κάλυψη από την κατασκευάστρια εταιρεία με ένα αναγνωρισμένης αποτελεσματικότητας πρόγραμμα, δημιουργεί εμπιστοσύνη για την επίτευξη της μέγιστης διαθεσιμότητας του Α/Φ.

(3) Είναι ο τρόπος υποστήριξης που έχει επιλεγεί κατά τη διαδικασία προμήθειας του Α/Φ και προτείνεται από την κατασκευάστρια εταιρεία. Άλλωστε, με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα και την εμπειρία υποστήριξης των λοιπών Α/Φ μεταφοράς υψηλών προσώπων που διαθέτει η ΠΑ, προκύπτει ότι η υποστήριξη μέσω του μοντέλου της κάλυψης των περιοδικών και εκτάκτων απαιτήσεων με επιμέρους προμήθειες υλικών και υπηρεσιών (*time and material*) είναι παρωχημένο και προβληματικό ως προς τη διαχείριση, ιδίως σε περιπτώσεις Α/Φ με περιορισμένη δύναμη και ειδικό ρόλο».

2.- Με το με αριθ. πρωτ. ΕΜΠ 205/06-07-2022 έγγραφο της Αρχής ζητήθηκε η συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου. Ειδικότερα, ζητήθηκαν μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

«**4.1.** σχέδιο απόφασης του αρμόδιου οργάνου του φορέα σας περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Αρχής, στο οποίο θα αναφέρεται πλήρης και ειδική αιτιολογία περί συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' και γγ' του ν. 4412/2016, καθώς και όλα τα στοιχεία της υπό ανάθεση σύμβασης, ήτοι αναλυτική περιγραφή του αντικειμένου των ζητούμενων υπηρεσιών [με αναφορά στους

κωδικούς CPV (κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις)], η συνολική προϋπολογισθείσα αξία της υπό ανάθεση σύμβασης **με και χωρίς Φ.Π.Α.**, ανάλυση της προϋπολογισθείσας αξίας, ει δυνατόν, ανά ζητούμενη επιμέρους υπηρεσία, κλπ.

Ειδικότερα, παρακαλούμε να διευκρινίσετε σε τί συνίστανται οι κρατήσεις που συμπεριλαμβάνονται στο ποσό 13.352.853,00 ευρώ επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, τις οποίες επικαλείσθε στο παραπάνω με αρ. Φ.831/ΕΠ.612/22-06-06-2022 έγγραφό σας (βλ. σελ.10), όπως και να μας διευκρινίσετε ποιο είναι το καθαρό αιτούμενο ποσό προς διαπραγμάτευση, χωρίς ΦΠΑ και κρατήσεις.

4.2. Σε ό,τι αφορά στην επικαλούμενη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπεριπτ. ββ' και γγ' ν. 4412/2016, οι οποίες άπτονται λόγων τεχνικής μοναδικότητας και αποκλειστικών δικαιωμάτων, αντίστοιχα, του προτεινόμενου αναδόχου, υπογραμμίζεται ότι, κατά παγία νομολογία και σύμφωνα με τις αποφάσεις της Αρχής, η επικαλούμενη νομική βάση αφορά σε περιπτώσεις στις οποίες για λόγους τεχνικούς (όπως είναι η κατοχή αποκλειστικών τεχνικών μέσων, γνώσεων, εργαλείων ή μεθόδων) ή για λόγους κατοχής αποκλειστικών δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας) καθίσταται απολύτως αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, ενώ περαιτέρω πρέπει να προκύπτει ότι έχει λάβει χώρα στάθμιση όλων των συναφών οικονομοτεχνικών παραμέτρων και να συνάγεται από τα στοιχεία του φακέλου πλήρης και ειδική αιτιολογία προσφυγής στην εξαιρετική αυτή διαδικασία, περιλαμβάνουσα την εν λόγω στάθμιση, άλλως η διαδικασία δεν είναι νόμιμη.

Στην περίπτωση αυτή, **δεν αρκεί ο προτεινόμενος οικονομικός φορέας να είναι απλώς ικανός ή ο πιο ικανός να προμηθεύσει/ παράσχει/ εκτελέσει με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά συμφέροντα τρόπο τη ζητούμενη προμήθεια/ υπηρεσία/ έργο, αλλά απαιτείται η αιτούσα αναθέτουσα αρχή, η οποία φέρει το βάρος απόδειξης προς τούτο, να τεκμηριώσει διά του υποβληθέντος φακέλου ότι της συγκεκριμένης επιλογής της έχει προηγηθεί πλήρης στάθμιση όλων των τεχνικοοικονομικών παραμέτρων της προς ανάθεση σύμβασης, προκειμένου ο προτεινόμενος οικονομικός φορέας να προκύπτει ως ο μοναδικά ικανός έναντι οιαδήποτε άλλου που προμηθεύει/ παρέχει/ εκτελεί δυνητικά ανάλογη προμήθεια/ υπηρεσία/ έργο. Το ανωτέρω σημαίνει ότι από τα στοιχεία του φακέλου θα πρέπει να τεκμηριώνεται τόσο η ύπαρξη των επικαλούμενων τεχνικών λόγων και/ή η κατοχή αποκλειστικών δικαιωμάτων, που στοιχειοθετούν την προτεινόμενη κατάσταση απουσίας ανταγωνισμού, όσο και η μη ύπαρξη εύλογης εναλλακτικής/ υποκατάστατης λύσης, καθώς επίσης και το ότι η διατεινόμενη κατάσταση απουσίας ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της προς ανάθεση σύμβασης (πρβλ. τελευταίο εδάφιο της επικαλούμενης διάταξης: «οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης», καθώς επίσης και σχετική νομολογία ΔΕΚ, όπως πχ. αποφάσεις ΔΕΚ C-199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-296/92 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, καθώς επίσης και Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 της Αρχής (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΞΤΒ-ΔΚΦ) αναρτημένη στο www.eaadhsy.gr, όπως επίσης και πλείστες σχετικές αποφάσεις Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ενδεικτικά τις Δ77/2021 και Δ46/2021).**

Επιπλέον επισημαίνεται ότι η κρίση περί του εάν ένας οικονομικός φορέας είναι και ο μόνος τεχνικά ικανός και/ή ο μόνος κάτοχος αποκλειστικών δικαιωμάτων που μπορεί να συνάψει σύμβαση με την αναθέτουσα αρχή δυνάμει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β υποπεριπτ. ββ' και γγ' ν. 4412/2016, πραγματοποιείται κατά παγία νομολογία τουλάχιστον σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι σε επίπεδο κράτους – μέλους της Ένωσης. Συνεπώς, θα πρέπει να τεκμηριώνεται με ακρίβεια από την αναθέτουσα αρχή η επικαλούμενη τεχνική μοναδικότητα του προτεινόμενου αναδόχου, στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, ως προς την παροχή των υπόψη υπηρεσιών, έναντι οποιουδήποτε άλλου προσώπου που δραστηριοποιείται στον οικείο κλάδο δραστηριότητας σε συνθήκες ανταγωνισμού, τουλάχιστον σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. την απόφαση του ΔΕΕ της 2.6.2005, Επιτροπή κατά Ελλάδας, C-394/02, σκ. 36 καθώς και Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 ΕΑΑΔΗΣΥ).

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε εάν έχετε προβεί σε κάποια έρευνα (επιτόπια, διαδικτυακή ή άλλη) και συγκριτική αξιολόγηση των υπηρεσιών που προσφέρουν άλλοι εθνικοί, ευρωπαϊκοί ή διεθνείς οικονομικοί φορείς που δραστηριοποιούνται σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης (π.χ. από μία σύντομη έρευνα στο διαδίκτυο εντοπίσαμε, ενδεικτικά, τις εταιρείες ΑΠΕΛΛΑ ΑΕ, Α. ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕΒΕ, κ.α.) και να μας προσκομίσετε τα σχετικά έγγραφα/στοιχεία τεκμηρίωσης.

Επιπλέον, επειδή, σύμφωνα με την από 30/06/2022 επιστολή του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας με την επωνυμία EUROPEAN AIR SUPPORT Μ. ΕΠΕ, η οποία κοινοποιήθηκε στην Αρχή (α.π. εισερχ. ΕΑΑΔΗΣΥ 3585/01.07.2022) και η οποία, όπως προκύπτει από το περιεχόμενό της, απευθύνεται και έχει κοινοποιηθεί και στον φορέα σας, διατίθενται παγκοσμίως από διάφορες εταιρείες συντήρησης αεροσκαφών υπηρεσίες συντήρησης και για το αεροσκάφος VIP FALCON 7X, παρακαλούμε να τεκμηριώσετε και αιτιολογήσετε ειδικά και ορισμένα για ποιους λόγους, κατά την κρίση σας, ο μοναδικός οικονομικός φορέας στον οποίο μπορεί να ανατεθεί η υπό εξέταση σύμβαση ανάθεσης παροχής υπηρεσιών είναι η προτεινόμενη εταιρεία «Dassault Aviation».

Παρακαλούμε, περαιτέρω, να μας ενημερώσετε προσκομίζοντας τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα, εάν τυχόν έχουν τεθεί είτε στο ΕΣΗΔΗΣ είτε σε άλλο ηλεκτρονικό τόπο σε δημόσια διαβούλευση οι επισυναπτόμενες στο αίτημά σας ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ και/ή οι ειδικοί όροι σχετικά με την «Εν Συνεχεία Υποστήριξη του Α/Φ Falcon 7X».

Στο προαναφερθέν με αρ. Φ.831/ΕΠ.612/22-06-06-2022 έγγραφό σας αναφέρετε επί λέξει ότι «Υφίσταται στην πράξη έλλειψη δυνατότητας ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους σε μεγάλο ποσοστό των αντικειμένων υποστήριξης εξαιτίας της ύπαρξης αποκλειστικότητας-πνευματικών δικαιωμάτων και εξειδικευμένης τεχνογνωσίας σε αντικείμενα όπως η βιβλιογραφία, η δυνατότητα εκσυγχρονισμού, η παράταση της διάρκειας ζωής, η αναβάθμιση και η διαχείριση τεχνολογικού κινδύνου». Παρακαλούμε να προσκομίσετε σχετικά έγγραφα και στοιχεία για τα παραπάνω και, σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας που επικαλείσθε (Dassault Aviation) έχει κατοχυρώσει κάποιο πνευματικό ή άλλο δικαίωμα, παρακαλείσθε να προσκομίσετε επίσης σχετικά στοιχεία και έγγραφα.

4.3. Σε κάθε περίπτωση, με βάση τα προαναφερθέντα και δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παράγραφος 2 περίπτωση β' του ν. 4412/2016, «οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη

εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης», καλείσθε όπως τεκμηριώσετε ότι:

α) δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο έναντι της προτεινόμενης προς σύναψη δημόσιας σύμβασης (πρβλ. τα σχετικά διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη (50) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: «οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες»),

β) η διατεινόμενη απουσία ανταγωνισμού στα αντικείμενα της προς σύναψη δημόσιας σύμβασης δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης ο οποίος δημιουργήθηκε από την αναθέτουσα αρχή (πρβλ. τα σχετικά διαλαμβανόμενα στην ίδια ως άνω αιτιολογική σκέψη της ανωτέρω Οδηγίας: «η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας»).

5. Σημειωτέον περαιτέρω ότι, προκειμένου να υπαχθεί το παραπάνω αίτημά σας επιπροσθέτως στην επικαλούμενη από εσάς νομική βάση του αρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 περί «κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση», θα πρέπει, πέραν της αιτιολόγησης και τεκμηρίωσης των προϋποθέσεων των παραπάνω άρθρων περί «τεχνικής μοναδικότητας» και «αποκλειστικών δικαιωμάτων», να τεκμηριώσετε ότι συντρέχουν σωρευτικά και οι προϋποθέσεις που θέτει η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, σε περίπτωση επίκλησης εκ μέρους σας της περίπτωσης της κατεπείγουσας ανάγκης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, κρίνεται αναγκαίο να παρατεθούν τα συγκεκριμένα στοιχεία και οι περιστάσεις, που θεμελιώνουν το αίτημά σας περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, υπό μορφή ιστορικού, με χρονολογική παράθεση των γεγονότων που επικαλείσθε, προσκομίζοντας τα απαραίτητα έγγραφα τεκμηρίωσης, από τα οποία θα πρέπει να προκύπτει αιτιολογημένα, με συγκεκριμένα στοιχεία, η σωρευτική πλήρωση των παρακάτω προϋποθέσεων:

i) η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης, η οποία δεν θα πρέπει να συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες (τακτικές) διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (ούτε λ.χ. με τις συντετμημένες προθεσμίες του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016),

ii) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) ότι οι περιστάσεις που επικαλείσθε ως αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη. Σε σχέση με τα ανωτέρω, σημειώνεται ότι η αιτούσα αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να παραθέτει το ιστορικό με τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, τεκμηριώνοντας ειδικώς ποιες είναι οι περιστάσεις που θεωρεί απρόβλεπτες, οι οποίες τελούν σε αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη και οι οποίες δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από ευθύνη της αιτούσας.

ν) η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο. Συγκεκριμένα, το αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο του απολύτως απαραίτητου, με την έννοια ότι η χρονική διάρκεια της δημόσιας σύμβασης που αιτείσθε να ανατεθεί με την εξεταζόμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης, συναφώς δε και η εκτιμώμενη αξία της, θα πρέπει να καλύπτουν το απολύτως απαραίτητο μέτρο για την κάλυψη μόνον των άμεσων και επιτακτικών αναγκών της αιτούσας και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της, ως επιτάσσει η ανωτέρω διάταξη».

3.- Η αιτούσα αναθέτουσα αρχή προσκόμισε έγγραφα και στοιχεία προς συμπλήρωση του φακέλου της καθώς και το με αριθ. Φ831/Ε.Π.766/Σ.124/11-08-2022 (αριθ. πρωτ. εισερχομένων Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4364/12-08-2022) έγγραφο το οποίο αναφέρει επί λέξει τα εξής:

3α-«1. Σε απάντηση των διευκρινίσεων που ζητήθηκαν με το (β) σχετικό, έπειτα από επιτελικό συντονισμό των συναρμόδιων Δνσεων της Διοίκησης, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

α. Ως προς την §4.1 του (β) σχετικού:

(1) Το καθαρό ποσό της υπό ανάθεση σύμβασης άνευ κρατήσεων και ΦΠΑ ανέρχεται σε 12.564.000,00€, το οποίο αναλύεται ως εξής:

(α) Ποσό 9.564.000,00€ για το κόστος PBL (Performance Based Logistics) τετραετίας (με εκτίμηση 500ΩΠ/300ΠΓ ανά έτος).

(β) Ποσό 3.000.000,00€ για επιπρόσθετες κατ' απαίτηση ανάγκες που δεν καλύπτονται από το κόστος PBL, για το σύνολο της τετραετίας.

(2) Οι κρατήσεις που συμπεριλαμβάνονται στο ποσό των 13.352.853,00€ ανέρχονται στο ποσό των 788.853,00 και αναλύονται ως κατωτέρω:

(α) υπέρ ΜΤΑ 4%, ήτοι 502.559,77€.

(β) υπέρ Ε.ΛΟ.Α.Α. 2%, ήτοι 251.279,89€.

(γ) υπέρ χαρτοσήμου 0,144%, ήτοι 18.092,15€.

(δ) υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ 0,07%, ήτοι 8.794,80€.

(ε) υπέρ χαρτοσήμου ΕΑΑΔΗΣΥ 0,00252%, ήτοι 316,61€.

(στ) υπέρ ΑΕΠΠ 0,06%, ήτοι 7.538,40€.

(ζ) υπέρ χαρτοσήμου ΑΕΠΠ 0,00216%, ήτοι 271,38€.

(3) Έχει συμπεριληφθεί σχετική επί των ανωτέρω παράγραφος (παρ. 4) στο σχέδιο Εντολής Διενέργειας Διαπραγμάτευσης που υποβάλλεται συνημμένα, καθώς και σχετική ανάλυση της αιτιολογίας περί συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής των προβλέψεων της διάταξης του άρθρου 32 [παρ. ιδ.(2) του προοιμίου]».

3β.- «2. Ως προς την §4.2:

α. Αναφέρεται ότι η ΠΑ αποτελεί τον οργανισμό Επιχειρησιακής εκμετάλλευσης και Συντήρησης των VIP Α/Φ, μεταξύ των οποίων και το FALCON 7X. Για την επίτευξη του έργου της διατηρεί κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό ειδικότητας Ιπταμένων, Flight Attendant, Μηχανικών, Ηλεκτρονικών, Τεχνικών, Εφοδιαστών κ.λ.π, ώστε να επιτυγχάνει αντίστοιχα την εκτέλεση των πτήσεων, τη Συντήρηση των Α/Φ, την Εφοδιαστική κάλυψη, τον Ποιοτικό έλεγχο και την Αξιοπιστότητα των Α/Φ. Επιτυγχάνοντας τα ανωτέρω καλύπτονται οι απαιτήσεις άμεσης μεταφοράς της Πολιτικής και Πολιτειακής Ηγεσίας της Χώρας για την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής και την προώθηση των συμφερόντων της χώρας στο

εξωτερικό. Η απαίτηση άμεσης και μη προγραμματισμένης μεταφοράς έχει ως συνέπεια την απαίτηση εξασφάλισης διαρκούς ετοιμότητας - 365 ημέρες το χρόνο, 7 ημέρες την εβδομάδα και 24 ώρες ανά ημέρα.

β. Στο πλαίσιο διασφάλισης της ανωτέρω διαρκούς ετοιμότητας, της απαιτούμενης διαθεσιμότητας καθώς και της διαρκούς αξιοποιοιότητας του Α/Φ (FALCON 7X) απαιτείται η εφαρμογή ολιστικής Εν Συνεχεία Υποστήριξης (ΕΣΥ) του Α/Φ, που υλοποιείται μέσω μίας σύμβασης με ένα μοναδικό υπεύθυνο-υπόλογο προμηθευτή (one stor/shor). Η προαναφερόμενη ΕΣΥ εξασφαλίζει, μεταξύ άλλων, την ελαχιστοποίηση των χρόνων συντήρησης, την αμεσότητα προμήθειας καινούριων ή επισκευασμένων ανταλλακτικών, την ελαχιστοποίηση των χρόνων καθήλωσης σε αεροδρόμια εξωτερικού, την άρτια εκπαίδευση του προσωπικού, τη χρήση ενημερωμένης από τον κατασκευαστή βιβλιογραφίας, την άμεση έκδοση από τον κατασκευαστή και εφαρμογή τροποποιήσεων απαραίτητων για τη διατήρηση του αξιόπλου του Α/Φ. Για το σκοπό αυτό η ΤΠ της ολιστικής ΕΣΥ περιλαμβάνει αναλυτικά τα αντικείμενα της παρ. 2.ε και 2.η του (α) σχετικού.

γ. Αναφορικά με την συνολική κάλυψη των ανωτέρω αντικειμένων της ΤΠ, επισημαίνονται, λαμβάνοντας υπόψη τη (γ) σχετική, τα ακόλουθα:

(1) Η εταιρεία DA είναι ο μόνος και αποκλειστικός κάτοχος του πιστοποιητικού τύπου του Α/Φ (Type Certificate holder) ως το επισυναπτόμενο TCDS EASA.A.155 (Α/Α 10 πίνακα Παραρτήματος Α) και βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) Αριθ. 748/2012, Μέρος 21.Α.92, ο κάτοχος του πιστοποιητικού τύπου έχει το αποκλειστικό προνόμιο εκπόνησης μελετών για την τροποποίηση του Α/Φ, για τη βελτίωση της δομής του Α/Φ και για τη σχεδίαση εκτεταμένων επισκευών για την αποκατάσταση αστοχιών στο σύνολο της δομής.

(2) Η εταιρεία DA είναι ο μόνος και αποκλειστικός πάροχος του συνόλου των προαναφερθέντων υπηρεσιών που καλύπτουν συνολικά το Α/Φ, τους Α/Κ και τη μονάδα APU, συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης πληρωμάτων και τεχνικών, στο εμπορικό πακέτο με την ονομασία FalconCare Extended (Α/Α 2 πίνακα Παραρτήματος Α).

(3) Μόνο η DA μπορεί να παράσχει:

(α) Τα εξειδικευμένα λογισμικά FalconSphere και FalconBroadcast.

(β) Τη βιβλιογραφία.

(4) Το Α/Φ Falcon 7X υπό S/N 273, σύμφωνα με τη (γ) σχετική επιστολή της DA, καλύπτεται μέχρι τον Απρίλιο του 2027 **υπό εγγύηση** στα κύρια δομικά του μέρη, με την προϋπόθεση εκτέλεσης των συντηρήσεων του από εξουσιοδοτημένα επισκευαστικά κέντρα της DA (Α/Α 2 πίνακα Παραρτήματος Α), συνεπώς σύναψη σύμβασης υποστήριξης με φορέα που δεν είναι εξουσιοδοτημένος από την DA, θα οδηγούσε σε απώλεια των δικαιωμάτων της εγγύησης, με συνέπεια να κληθεί η ΠΑ να καταβάλει πληρωμή για ενδεχόμενες επισκευές σε δομικά μέρη, ακόμα και εάν αυτά οφείλονται σε σφάλμα σχεδίασης ή κατασκευής.

δ. Αναφορικά και μόνο για το αντικείμενο Συντήρησης της ΕΣΥ, επισημαίνεται ότι:

(1) Τα Α/Φ Μεταφοράς Υψηλών Προσώπων (ΜΥΠ) της ΠΑ είναι πολιτικού τύπου και υπάγονται στην κατηγορία Large Aeroplanes πιστοποιημένα σύμφωνα με την CS-25 κατά EASA. Η συντήρηση αυτών των Α/Φ υλοποιείται σε δύο επίπεδα, στη Γραμμή Πτήσεων (LINE) και στην Εργοστασιακή Συντήρηση (BASE), σύμφωνα με τις προβλέψεις του

Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1321/2014 για τη διαρκή αξιοπλοΐα του Α/Φ και την έγκριση των εμπλεκόμενων φορέων συντήρησης και του προσωπικού που είναι αρμόδιοι για τα υπόψη καθήκοντα.

(2) Ο φορέας Συντήρησης του Α/Φ (FALCON 7X) πρέπει, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1321/2014, να είναι πιστοποιημένος κατά EASA Part-145 όπου στο πιστοποιητικό του αναγράφεται ο συγκεκριμένος τύπος Α/Φ (FALCON 7X), αναλυτικά τα συστήματα του συγκεκριμένου Α/Φ, στα οποία είναι πιστοποιημένος να κάνει συντήρηση (ΣΚΑΦΟΣ, Α/Κ, ΑΡΥ, Σύστημα/Προσγείωσης, Avionics κ.λ.π) και το επίπεδο των εργασιών για τις οποίες είναι πιστοποιημένος (Limited, Line maintenance, Base maintenance κ.λπ.).

(3) Ενδεικτικά αποστέλλεται το πιστοποιητικό έγκρισης φορέα συντήρησης DE.145.0059 της εταιρείας Aero-Dienst GmbH (που ανήκει στο εξουσιοδοτημένο δίκτυο DA), στο οποίο σαφώς καταγράφεται η ικανότητα συντήρησης για τον τύπο του Α/Φ, των Α/Κ και της ΑΡΥ (Α/Α 12 πίνακα Παραρτήματος Α).

(4) Από πρωτογενή διαδικτυακή έρευνα αγοράς που διενήργησε η Υπηρεσία μας, προέκυψαν οκτώ (8) εταιρείες που έχουν έδρα στην Ευρώπη και έχουν λάβει πιστοποίηση για κάποιο-α επίπεδο-α συντήρησης συστημάτων των Α/Φ Falcon 7X (Α/Α 1 πίνακα Παραρτήματος Α) πλην της DA εκ των οποίων οι δύο (2) είναι ιδιοκτησίας της DA. Συγκεκριμένα:

- (α) Aero-Dienst GmbH (Γερμανία—aero—dienst.com).
- (β) Air Alsie A/S (Δανία—alsie.com).
- (γ) ExecuJet MRO Services (Βέλγιο—execujet-mro.com-ιδιοκτησίας

DA).

- (δ) Polar Aviation Ltd (Φινλανδία – polaraviation.fi).
- (ε) TAG Maintenance Services (εργοστάσια σε πολλαπλές χώρες – tagmaintenance.com – ιδιοκτησίας DA).

- (στ) Aliserio Srl. (Ιταλία – aliserio.it)
- (ζ) Gestair Maintenance S.L.U. (Ισπανία – gestair.com)
- (η) Sabena Technics DNR S.A.S. (Γαλλία – sabenatechnics.com)

(5) Οι εταιρείες αυτές παρέχουν μόνο τις υπηρεσίες εκτέλεσης εργοστασιακής συντήρησης και δεν παρέχουν τις καλύψεις του προγράμματος FalconCare Extended στο σύνολό τους. Ήτοι, δεν καλύπτουν τις προβλέψεις των παρ. 2.ε και 2.η του (α) σχετικού. Ειδικότερα δεν καλύπτουν:

(α) Υλικά για την προγραμματισμένη και απρογραμματίστη συντήρηση, συμπεριλαμβανομένων των ελαστικών επισώτρων, των υλικών ΛΟΛ/ΛΟΖ και των αναλωσίμων.

(β) Την άμεση και πλήρη τεχνική βοήθεια σε περιπτώσεις καθήλωσης εντός ή εκτός βάσης, 365 ημέρες το χρόνο, 7 ημέρες την εβδομάδα και 24 ώρες την ημέρα.

- (γ) Βελτιώσεις – αναβαθμίσεις λογισμικού.
- (δ) Ειδικό πρόγραμμα ελέγχου διάβρωσης.

(ε) Μεταφορά υλικών από τα εφοδιαστικά κέντρα των προμηθευτών προς τη βάση του Α/Φ ή κάποιο έτερο τυχόν σημείο καθήλωσης του.

(στ) Συνδρομή στο σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης της συντήρησης (CAMP).

- (ζ) Συνδρομή στο σύστημα παρακολούθησης κατάστασης A/K.
- (η) Παροχή εφεδρικού A/Φ Falcon για την παραλαβή των επιβαινόντων και τη συνέχιση της αποστολής σε περίπτωση που το A/Φ της ΠΑ καθηλωθεί σε οποιοδήποτε αεροδρόμιο λόγω βλάβης.
- (θ) Παροχή εκπαίδευσης ιπταμένων και τεχνικών.
- (ι) Ενοικίαση A/K σε περίπτωση μη προγραμματισμένης σοβαρής βλάβης που απαιτεί αφαίρεση A/K από το A/Φ.
- (ια) Εκπόνηση τεχνικών μελετών για την τροποποίηση του A/Φ (Service Bulletins), για την επισκευή της δομής και για την αντικατάσταση δομικών στοιχείων με νέας σχεδίασης όπου απαιτείται.
- (ιβ) Πλήρη τεχνική υποστήριξη για τους A/K PW307 με απευθείας σύμβαση της DA με τον κατασκευαστή Pratt & Whitney (PW).
- (ιγ) Πλήρη τεχνική υποστήριξη της μονάδας APU με απευθείας σύμβαση της DA με τον κατασκευαστή Honeywell.

ε. Αναφορικά και μόνο για το αντικείμενο Εκπαίδευσης της ΕΣΥ, επισημαίνεται ότι στον ευρωπαϊκό χώρο για το A/Φ Falcon 7X (A/A 1 πίνακα Παραρτήματος Α) εντοπίστηκαν δύο (2) εταιρείες, η CAE και ο κατασκευαστής DA.

ζ. Σε ότι αφορά τρίτες εταιρείες ημεδαπές που δραστηριοποιούνται στον αεροπορικό κλάδο η Υπηρεσία μας εντόπισε την AMS IKE η οποία διαθέτει πιστοποιητικό εγκρίσεως φορέα συντήρησης με αριθμό EL.145.0087 για περιορισμένες όμως εργασίες σε A/Φ Falcon 7X, όπως αναφέρεται στο ΜΟΕ, (A/A 13 πίνακα Παραρτήματος Α) και δεν δύναται να καλύψει ούτε το σύνολο των εργασιών εργοστασιακής συντήρησης. Ειδικότερα και σε ότι αφορά τις ημεδαπές εταιρείες που μνημονεύετε στη (β) σχετική, γνωρίζονται τα ακόλουθα:

(1) Η εταιρεία ΑΠΕΛΛΑ ΑΕ είναι πιστοποιημένος φορέας συντήρησης μόνο για συγκεκριμένα παρελκόμενα που αναγράφονται στο πιστοποιητικό EL.145.0032 (A/A 11 πίνακα Παραρτήματος Α), και δεν έχει έγκριση για εργασίες συντήρησης σε οποιοδήποτε βαθμό ή έκταση για A/Φ Falcon 7X, A/K PW307 και APU Honeywell.

(2) Η εταιρεία Α. ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΕΕ δεν διαθέτει πιστοποιητικό φορέα συντήρησης αεροπορικού υλικού.

(3) Η εταιρεία European Air Support Μ. ΕΠΕ δεν αποτελεί φορέα συντήρησης ενώ δεν αναφέρεται πουθενά στην επιστολή ή στην ιστοσελίδα της εταιρείας η συνεργασία ή η εκπροσώπηση οποιουδήποτε επισκευαστικού οίκου του εξωτερικού που να αφορά στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

(4) Η επιστολή της ανωτέρω εταιρείας αναφέρει ανακριβείς και εσφαλμένες πληροφορίες σε ότι αφορά την εκπόνηση της Τεχνικής Προδιαγραφής και της υποτιθέμενης έγκρισης για «εκτέλεση και υπογραφή συμβάσεων» την 12 Απριλίου 2022, γεγονός που δεν επαληθεύεται από επίσημα έγγραφα της Υπηρεσίας μας.

η. Αναφορικά με τις τεχνικές προδιαγραφές (ΤΠ) της υπό ανάθεση σύμβασης, σας γνωρίζουμε ότι δεν τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση, καθώς προκύπτουν από τις ανελαστικές απαιτήσεις της ΠΑ για την ολιστική εν συνεχεία υποστήριξη του A/Φ FALCON 7X και διασφαλίζουν την επιχειρησιακή απαίτηση της ΠΑ για διαθεσιμότητα του A/Φ για εκτέλεση πτήσεων σε 24/7 βάση με σκοπό την κάλυψη των απαιτήσεων μεταφοράς της πολιτειακής ηγεσίας προς άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Επισημαίνεται ότι οι ΤΠ διαμορφώθηκαν λαμβάνοντας υπόψη, πέρα των ανωτέρω, και το υπαρκτό, εξειδικευμένο και

επιτυχημένο , κατά τον τρέχοντα χρόνο υλοποίησης, άρτιο πρότυπο παροχής εν συνεχεία υποστήριξης FalconCare Extended, το οποίο παρασχέθηκε κατά την προμήθεια του Α/Φ από τον κατασκευαστή του Α/Φ.

3γ.- «3. Ως προς την §4.3 του (β) σχετικού, σας γνωρίζουμε ότι, η απαίτηση της Υπηρεσίας για κάλυψη όλων των απαιτήσεων της από μία (1) σύμβαση με έναν – μοναδικό υπεύθυνο και υπόλογο - προμηθευτή δεν αποτελεί τεχνικό περιορισμό της προς ανάθεση σύμβασης, αλλά αναγκαιότητα προκειμένου να εξασφαλισθεί η εύρυθμη και διαρκής εν συνεχεία υποστήριξη του Α/Φ. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση διαχωρισμού των αντικειμένων της Εν Συνεχεία Υποστήριξης σε πολλές επιμέρους συμβάσεις, είναι δεδομένο ότι θα δημιουργούνταν σημαντικές δυσχέρειες στην υποστήριξη του Α/Φ, καθώς θα καλείτο η Υπηρεσία μας να διαχειριστεί πιθανή μη συμβασιοποίηση μέρους των αντικειμένων της Εν Συνεχεία Υποστήριξης, πιθανές διαφωνίες μεταξύ διαφορετικών προμηθευτών ή κενούς χρόνους για την ανταλλαγή δεδομένων και/ή υλικών μεταξύ αυτών και να διευθετεί σε μόνιμη βάση τα όρια ευθύνης ενός προμηθευτή σε σχέση με έναν άλλο, χωρίς να μπορεί να εξασφαλιστεί η βασική απαίτηση της υπηρεσίας για διαθεσιμότητα του Α/Φ σε 24/7 βάση.

4. Ειδικότερα επισημαίνεται ότι η κατασκευάστρια εταιρεία των Α/Κ ΡW δεν έχει συμμετάσχει ποτέ σε διαγωνισμούς της Υπηρεσίας για την υποστήριξη αντίστοιχων Α/Κ άλλων Α/Φ της ΠΑ, παρόλο που είναι κάτοχος αποκλειστικών προνομίων σχεδίασης και κατασκευής και παρέχει υπηρεσίες σε πολύ ανταγωνιστικές τιμές, ενώ σε όλες τις διερευνητικές επαφές έθετε ως μόνη προοπτική συνεργασίας την απευθείας ανάθεση με διαπραγμάτευση για τη σύναψη σύμβασης που θα υπόκειται στο ομοσπονδιακό δίκαιο των ΗΠΑ.

3δ.- «5. Ως προς την §5 του (β) σχετικού:

α. Όπως αναφέρθηκε στην παρ.2γ του (α) σχετικού, σύμφωνα με το Άρθρο 10 του Ν.3336/2005, το ΥΠΕΘΑ είναι αρμόδιο για τη συντήρηση και λειτουργία των αεροσκαφών μεταφοράς υψηλών προσώπων, ώστε να βρίσκονται σε διαρκή ετοιμότητα. Προκειμένου να υφίσταται διαρκής αξιοπλοϊμότητα (continuous airworthiness) του Α/Φ, ώστε να καλύπτονται οι δια Νόμου υποχρεώσεις της ΠΑ, απαιτείται να εκτελούνται συγκεκριμένες εργασίες (επιθεωρήσεις, αντικαταστάσεις υλικών, παρακολούθηση κατάστασης κ.ά.), που καθορίζονται στην οικεία βιβλιογραφία του Α/Φ και των Α/Κ αυτού.

β. Την 18η Σεπ 21 το Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (ΓΕΑ) με έγγραφό του (Α/Α 3 πίνακα Παραρτήματος Α) καθόρισε τις αρμοδιότητες των Φορέων της ΠΑ, μεταξύ των οποίων και της Υπηρεσίας μας (Διοίκηση Αεροπορικής Υποστήριξης) ως αρμόδια να ενεργήσει για την Εν Συνεχεία Υποστήριξη του Α/Φ μετά τη λήξη της ετήσιας άνευ κόστους υποστήριξής του από τη DA.

γ. Την 8η Οκτ 21 και πριν την παραλαβή του Α/Φ διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας ηλεκτρονικά, το συμφωνητικό της Εν Συνεχεία Υποστήριξης του Α/Φ Falcon 7X διάρκειας ενός (1) έτους και με ονομασία FalconCare.

δ. Μετά από επιτελική επεξεργασία του αρχικού συμφωνητικού και διορθώσεις-βελτιώσεις επί αυτού, την 25η Οκτ 21 υπεγράφη και από τις δύο πλευρές και ενεργοποιήθηκε το συμφωνητικό υποστήριξης του Α/Φ από την DA, για ένα (1) έτος και με ονομασία FalconCare Extended.

ε. Έως και την 27η Οκτωβρίου 2021 (ημερομηνία παραλαβής του Α/Φ) η Διοίκηση Αεροπορικής Υποστήριξης (ΔΑΥ) δεν είχε τα αναγκαία δεδομένα-στοιχεία για το Α/Φ προκειμένου να αξιολογήσει και να εκκινήσει οποιαδήποτε διαδικασία για την μελλοντική

υποστήριξή του. Παράλληλα ήταν αναγκαίο να δαπανηθεί επιτελικός χρόνος προκειμένου να προσαρμοσθεί το τεχνικο-εφοδιαστικό σύστημα της ΠΑ στην φύση της υποστήριξης του Α/Φ που παρέχονταν πλέον από το πρόγραμμα υποστήριξης FalconCare Extended.

στ. Από την ημερομηνία 27ης Οκτ 21 και για χρονικό διάστημα 1,5 μήνα και καθώς το Α/Φ δεν ήταν γνώριμο για την Υπηρεσία μας (από τεχνικής άποψης), ήταν αναγκαίο, με την συνδρομή της ΔΑ με προσωπικό της, να ενταχθεί στο σύστημα τεχνικο-εφοδιαστικής υποστήριξης της ΠΑ.

ζ. Συνεπώς, μέχρι και την 11η Νοε 21, η Υπηρεσία μας δεν θα μπορούσε να προχωρήσει σε οποιαδήποτε ενέργεια για τη μελλοντική Εν Συνεχεία Υποστήριξη του Α/Φ.

η. Βάσει των ανωτέρω και αναφορικά με το απρόβλεπτο γεγονός:

(1) Η Υπηρεσία μας δεν μπορούσε να είχε προβλέψει την προμήθεια Α/Φ Falcon 7X με άμεση διαδικασία (μέσω Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων).

(2) Ακόμα και μετά τη γνωστοποίηση στην Υπηρεσία μας ότι επρόκειτο να παρασχεθεί ένα Α/Φ Falcon7X, δεν μπορούσε να προβλέψει τις απαιτήσεις συντήρησης-υποστήριξης που υφίστανται για το εν λόγω Α/Φ, ώστε να εκκινήσει διαδικασίες σχεδιασμού σύμβασης υποστήριξης έστω και σε προκαταρκτικό στάδιο. Υποχρεωτικά θα έπρεπε να αναμένει να λάβει τα αναγκαία δεδομένα, ήτοι:

(α) Το Α/Φ και την πραγματική καταμέτρηση των παραδοθέντων υλικών-εξοπλισμού.

(β) Τη βιβλιογραφία του, προκειμένου να εξαχθούν οι βασικοί παράμετροι υποστήριξης.

(γ) Το τελικό πρόγραμμα υποστήριξης από τη ΔΑ.

(δ) Την απόκτηση τεχνικής γνώσης επί του Α/Φ, μέσω των παρασχεθεισών εκπαιδεύσεων και την ομαλή ένταξή του στο τεχνικοεφοδιαστικό σύστημα της ΠΑ.

θ. Σημειώνεται ότι, εν αντιθέσει με την εν λόγω προμήθεια (άνευ διαγωνιστικής διαδικασίας) του Α/Φ FALCON 7X, σε μια τυπική διαδικασία προμήθειας νέου Α/Φ η Υπηρεσία μας θα συμπεριελάμβανε στους όρους της διαγωνιστικής διαδικασίας την υποχρεωτική παροχή Εν Συνεχεία Υποστήριξης με διάρκεια τουλάχιστον τέσσερα (4) χρόνια προκειμένου να υφίσταται επαρκής χρόνος αξιολόγησης των πραγματικών τεχνικών δεδομένων και του κόστους υποστήριξης, παράλληλα με την απόκτηση εμπειρίας του εμπλεκόμενου προσωπικού της ΠΑ.

ι. Υπό τα ανωτέρω περιγραφόμενα, για την Υπηρεσία μας υφίστατο ένα απρόβλεπτο γεγονός που ήταν η άμεση προμήθεια του Α/Φ Falcon 7X μέσω υφιστάμενης έτερης Σύμβασης ΑΩ και παράλληλα πρόβλεψη για παροχή Εν Συνεχεία Υποστήριξης μόνο για ένα (1) έτος μέσω ενός εξειδικευμένου προγράμματος (FalconCare Extended) του προμηθευτή-κατασκευαστή, το οποίο καλύπτει τις ανάγκες υποστήριξης του Α/Φ με ευθύνη του κατασκευαστή τού Α/Φ, παρέχοντας τα εχέγγυα για τη βέλτιστη διαθεσιμότητα του υπόψη πτητικού μέσου, που χρησιμοποιεί ιδιαίτερα συχνά η πολιτειακή και πολιτική Ηγεσία κατά τις μετακινήσεις της.

ια. Το απρόβλεπτο αυτό γεγονός κατέστησε την Υπηρεσία μας υπόχρη σε εκτέλεση άμεσων ενεργειών προκειμένου μέχρι τον Οκτ 2022 να έχει εξασφαλίσει τον τρόπο με τον οποίο θα υποστηρίζεται και θα συντηρείται το Α/Φ από τον Οκτ 22 και μετέπειτα.

ιβ. Εντός του διατιθέμενου χρονικού ορίου του ενός (1) έτους από την παραλαβή του Α/Φ, αφαιρουμένου του 1,5 μήνα που απαιτείτο για την ένταξη του Α/Φ στο τεχνικοεφοδιαστικό σύστημα με την υποστήριξη της ΔΑ, η Υπηρεσία μας μελέτησε τις προοπτικές επιτυχούς σύναψης Εν Συνεχεία Υποστήριξης μέσω ανοικτής/κλειστής διαγωνιστικής διαδικασίας και συμπέρανε τα κάτωθι:

(1) Με γνώμονα ότι τον Οκτ 22 θα πρέπει να υφίσταται ενεργή σύμβαση υποστήριξης του Α/Φ και με βάση τους μέσους χρόνους (από σειρά διαγωνισμών που έχει διενεργήσει η ΠΑ) και τα στάδια που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας προέκυψε ο ακόλουθος πίνακας τυπικών χρόνων.

Σύνταξη Τεχνικής Προδιαγραφής	
Σύνταξη εισήγησης και έγκριση από συλλογικό όργανο της Υπηρεσίας μας (ΜΕΑΙΕΑΠ)	7 ημέρες
Διαδικασία Δέσμευσης Πίστωσης Προϋπολογισμού	15 ημέρες
Σύνταξη Σχεδίου Εντολής Διενέργειας Διαγωνισμού (ΕΔΔ)	7 ημέρες
Πρωτόκληση φακέλου προς κ.ΥΕΘΑ	3 ημέρες
Έγκριση ΕΔΔ από κ.ΥΕΘΑ	20 ημέρες
Σύνταξη και Δημοσίευση Διακήρυξης	20 ημέρες
Διευκρινίσεις-Παρατάσεις καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών	20 ημέρες
Αποσφράγιση Προσφορών	2 ημέρες
Αξιολόγηση τεχνικής-οικονομικής προσφοράς και έκδοση Πρακτικού επί προσωρινών αποτελεσμάτων διαγωνισμού	15 ημέρες
Έκδοση Απόφασης Προσωρινών Αναδόχων	7 ημέρες
Εξέταση Δικαιολογητικών Κατακύρωσης και έκδοση Εισηγητικής Έκθεσης	20 ημέρες
Έκδοση Κατακυρωτικής Απόφασης	7 ημέρες
Πρωτόκληση φακέλου προς κ.ΥΕΘΑ	3 ημέρες
Έγκριση Κατακύρωσης από κ.ΥΕΘΑ	20 ημέρες
Υποβολή Σχεδίου Σύμβασης στο Ελεγκτικό Συνέδριο και διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου.	50 ημέρες
Υπογραφή Σύμβασης	10 ημέρες

(2) Πλην του απαιτούμενου χρόνου σύνταξης τεχνικής προδιαγραφής, τα υπόλοιπα στάδια θα απαιτούσαν κατ' ελάχιστον 226 ημέρες.

(3) Υπήρχε το ενδεχόμενο ο χρόνος για διευκρινίσεις-παρατάσεις να είναι σημαντικά αυξημένος έναντι των 20 ημερών, καθώς εάν προέκυπταν από ενδιαφερόμενες εταιρείες ερωτήσεις-διευκρινίσεις, οι παρεχόμενες απαντήσεις θα απαιτούσαν περαιτέρω χρόνο για εκείνες να συντάξουν με ακρίβεια την τεχνική-οικονομική προσφορά τους. Ενδεικτικά, για τον πρόσφατο διαγωνισμό Δ.02/22 (Εν Συνεχεία Υποστήριξη Σκάφους Α/Φ

Embraer 135/145), από την αρχική προκήρυξη στις 18 Ιαν 2022 (Α/Α 4 πίνακα Παραρτήματος Α) δόθηκαν τέσσερις (4) παρατάσεις (Α/Α 5,6,7,8 πίνακα Παραρτήματος Α) και, εν τέλει, η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών έληξε την 30ή Μαΐου 22, ήτοι 4,5 μήνες μετά την ανάρτηση της προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ.

(4) Η χρήση των ελάχιστων χρονικών περιθωρίων που ορίζει ο νόμος για την υποβολή προσφοράς θα συμπίζε – δυνητικά - τον απαιτούμενο χρόνο από πλευράς Αναθέτουσας Αρχής, ωστόσο εκτιμήθηκε ότι θα αποθαρρύνει υποψήφιες εταιρείες να συμμετάσχουν, καθώς θα απαιτούσε σημαντικούς πόρους για να αξιολογήσουν τη δυνατότητα συμμετοχής τους και τον ακριβή υπολογισμό της οικονομικής προσφοράς τους. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι σε πρόσφατο διαγωνισμό Αεροκινητήρων Α/Φ Embraer, συγκεκριμένη – δυνητική ανάδοχος - εταιρεία ανέφερε ότι δεν κατέθεσε προσφορά, διότι ο κατασκευαστής των Α/Κ (Rolls-Royce) δεν τους παρείχε όλα τα κρίσιμα δεδομένα και τιμές, ώστε να διαμορφώσουν την προσφορά τους, εντούτοις ενημέρωσαν ότι θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε μία επαναληπτική διαδικασία από το οποίο συμπεραίνεται ότι θα απαιτείτο να τους διατεθεί περισσότερος χρόνος (Α/Α 9 πίνακα Παραρτήματος Α).

(5) Σε τυχόν περίπτωση άσκησης προδικαστικής προσφυγής, θα προέκυπτε χρονική επιβάρυνση τουλάχιστον ενός (1) μήνα.

(6) Εάν ο διαγωνισμός κατέληγε άγονος, η επανάληψη της διαδικασίας θα έθετε την Υπηρεσία μας εκτός της καταληκτικής ημερομηνίας του Οκτ 22 με συνέπεια την αδυναμία Εν Συνεχεία Υποστήριξης του Α/Φ.

(7) Ο λοιπός διατιθέμενος χρόνος (από τον ανωτέρω πίνακα) για σύνταξη της τεχνικής προδιαγραφής από την παραλαβή του Α/Φ ήταν 94 ημέρες (365-226-1,5 μήνας). Σε αυτό το χρονικό διάστημα θα έπρεπε η Υπηρεσία:

(α) Να πραγματοποιήσει ενδελεχή έρευνα αγοράς σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, ήτοι να επικοινωνήσει με υποψήφιες εταιρείες, να προγραμματίσει παρουσιάσεις, να ανταλλάξει στοιχεία και να θέσει ερωτήσεις, ώστε να γίνει κατανοητό τι προσφέρει η αγορά, με ποιο χρηματοοικονομικό μοντέλο χρεώσεων και, το σημαντικότερο, να λάβει στοιχεία κόστους ώστε να εξασφαλισθεί η αναγκαία πίστωση σε βάθος 4ετίας.

(β) Ειδικά επί των στοιχείων κόστους, εκτιμήθηκε ότι σημαντική παράμετρος που μπορεί να θέσει τον αρχικό προϋπολογισμό της σύμβασης εκτός ορίων ήταν τα ονομαζόμενα «Over And Above», ήτοι επιπρόσθετες απαιτήσεις (ανταλλακτικών ή επισκευής) που προκύπτουν κατά τις προγραμματισμένες επιθεωρήσεις και οι οποίες δεν είναι εκ των προτέρων γνωστές. Παράλληλα, η Υπηρεσία μας γνωρίζει με βάση την εμπειρία της, ότι οι εκτιμήσεις κόστους για “Over and Above” προκαταβολικά δίνονται από τις εταιρείες με φειδώ, γιατί μπορεί να αποτρέψουν έναν δυνητικό πελάτη να συνάψει σύμβαση. Επιπρόσθετα, η έλλειψη εμπειρίας χρήσης του Α/Φ για ικανό χρονικό διάστημα, περιλαμβάνον και μεγάλες περιοδικές επιθεωρήσεις, δεν παρείχε στην Υπηρεσία μας τη δυνατότητα να εκτιμηθεί επαρκώς το προϋπολογιστικό κόστος.

(γ) Να συντάξει ακολούθως τεχνικές προδιαγραφές που αφενός να καλύπτουν τις ανάγκες της Υπηρεσίας μας, αφετέρου να ταυτίζονται με τις διατιθέμενες υπηρεσίες από την αγορά, ώστε να εξασφαλισθεί ότι δεν δημιουργούν τεχνητό περιορισμό ή επιβάλλουν όρους που ουδείς δύναται να τους καλύψει.

(δ) Να διενεργήσει τεχνικό διάλογο προκειμένου να εξασφαλίσει, κατά το καλύτερο δυνατό, ότι οι αρχικές τεχνικές προδιαγραφές περιγράφουν τις απαιτήσεις

συντήρησης με τρόπο συμβατό με την αγορά, έχοντας ωστόσο υπόψη ότι πιθανές υποψήφιες εταιρείες ενδέχεται να αγνοήσουν τον τεχνικό διάλογο σε πλατφόρμες που δεν γνωρίζουν ή με χρήση Ελληνικής γλώσσας.

(ε) Να προβεί σε τυχόν διορθώσεις των τεχνικών προδιαγραφών.

(8) Από τα παραπάνω κρίθηκε ότι ο διατιθέμενος χρόνος των 94 ημερών δεν επαρκούσε να καλύψει τα απαιτούμενα στάδια σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών και εκτίμησης προϋπολογισμού.

ιγ. Πέραν της ανοικτής διαδικασίας, για Εν Συνεχεία Υποστήριξη στο σύνολο των αντικειμένων εξετάστηκε η εναλλακτική σύναψης μικρότερων αυτοτελών συμβάσεων για μεμονωμένα αντικείμενα μέσω ανοικτής-κλειστής διαδικασίας και προέκυψε ως συμπέρασμα ότι:

(1) Ο χρονικός περιορισμός σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών και εκτίμησης προϋπολογισμού θα υφίστατο και για έκαστη των αυτοτελών συμβάσεων.

(2) Επιπρόσθετα, εάν αποβεί άγονη μία εξ αυτών, η απαίτηση υποστήριξης του Α/Φ δεν θα μπορεί να επιτευχθεί στο σύνολό του, καθώς όλα τα αντικείμενα της υπό ανάθεση σύμβασης Εν Συνεχεία Υποστήριξης είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της διαρκούς ετοιμότητας και αξιοπλοιότητας, με δεδομένο ότι απαιτείται να εξασφαλιστεί διαθεσιμότητα στη βάση του 24/7.

ιδ. Επιπρόσθετα εξετάστηκε η χρήση των όρων της υφιστάμενης - με τη DA - υποστήριξης FalconCare Extended ως τεχνικής προδιαγραφής και η διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού. Ωστόσο, και σε αυτήν την περίπτωση υπήρχε ο κίνδυνος αφενός να τεθούν ζητήματα αποκλειστικών δικαιωμάτων από τη DA, καθώς το πρόγραμμα FalconCare Extended είναι εμπορικό προϊόν της, και αφετέρου, λοιπές εταιρείες του κλάδου να θεωρήσουν ότι η τεχνική προδιαγραφή περιέχει τεχνικούς περιορισμούς και κανόνες που παρέχονται μόνο από την DA.

ιε. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι υφίσταται επείγουσα χρονικά κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από το απρόβλεπτο γεγονός της προμήθειας Α/Φ Falcon 7X και της υποστήριξής του μέσω της DA για ένα (1) μόνο έτος.

ιστ. Με τα υπάρχοντα δεδομένα ως μοναδική λύση για την υποστήριξη του Α/Φ Falcon 7X προκύπτει η επέκταση του ήδη υφιστάμενου προγράμματος FalconCare Extended, καθώς είναι το μόνο που στην παρούσα επείγουσα χρονικά κατάσταση μπορεί να εξασφαλίσει τη συντήρηση του Α/Φ από τον Οκτ 22 και μετέπειτα, καθώς, μετά τη σύμφωνη γνώμη σας, θα μπορούσε η Υπηρεσία να προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις επί της τεχνικής προδιαγραφής απευθείας με τη DA και να καταλήξει, σε πολύ σύντομο χρόνο, στην τελική μορφή της σύμβασης και στην υπογραφή της.

ιζ. Στο εν λόγω πλαίσιο, εξετάστηκε η ελάχιστη δυνατή χρονική διάρκεια της υπόψη σύμβασης, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η επείγουσα κατάσταση.

ιη. Από τα δεδομένα συντήρησης του Α/Φ διαπιστώθηκε ότι η μεγάλης έκτασης περιοδική επιθεώρηση απαιτείται να εκτελεσθεί το έτος 2025, με την ολοκλήρωση της οποίας η Υπηρεσία μας θα έχει μία πλήρη εικόνα όλου του φάσματος των απαιτήσεων συντήρησης και των επιπρόσθετων/έκτακτων δαπανών (Over and Above) που - στατιστικά – εμφανίζονται πάντα σε ανάλογης έκτασης επιθεωρήσεις. Εάν η σύμβαση με τη DA είχε διάρκεια που δεν θα κάλυπτε την εν λόγω περιοδική επιθεώρηση, τότε η Υπηρεσία μας θα αντιμετώπιζε στο

μέλλον το εξαιρετικά πολύπλοκο ζήτημα της προκοστολόγησης της εν λόγω επιθεώρησης και των πρόσθετων εργασιών επισκευής που θα προέκυπταν.

ιθ. Σημειώνεται ότι η υπό ανάθεση σύμβαση είναι τύπου PBL (Performance Based Logistics), με συνέπεια το συνολικό κόστος υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων των *over and above*, να ενσωματώνονται σε μια σταθερή τιμή κόστους ανά ώρα πτήσης του Α/Φ, απαλείφοντας με αυτό τον τρόπο την αβεβαιότητα της προκοστολόγησης [ως Α/Α 1 του Παραρτήματος «Α» του (α) σχετικού].

κ. Κατά συνέπεια, διάρκεια σύμβασης με ημερομηνία λήξης μικρότερης του τέλους του 2025 θα συνεπαγόταν χρονική μετακύλιση του προβλήματος εκτίμησης κόστους της μεγάλης περιόδου επιθεώρησης και των «*over and above*».

κα. Με βάση τα προαναφερθέντα, η Υπηρεσία μας έκρινε ότι ως ελάχιστο χρονικό διάστημα θα έπρεπε να είναι τέσσερα (4) έτη, ώστε να περιλαμβάνει, σε κάθε περίπτωση, την μεγάλη έκταση περιοδική επιθεώρηση του Α/Φ. Μετά την ολοκλήρωσή της και τη συλλογή των πραγματικών στοιχείων κόστους και τυχόν προβλημάτων-δυσχερειών, θα μπορεί, στο υπολειπόμενο διάστημα μέχρι και τη λήξη της σύμβασης, να μελετήσει όλα τα δεδομένα και να επανεξετάσει τον τρόπο υποστήριξης του υπόψη Α/Φ από το 2026 και μετά.

6. Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι:

α. Λόγω του απρόβλεπτου γεγονότος άμεσης απόκτησης του Α/Φ Falcon 7X και της αρχικής υποστήριξης μόνο για ένα (1) έτος από τη DA, δημιουργήθηκε επείγουσα χρονικά κατάσταση, η οποία την καθιστά υπόχρεη εντός του διατιθέμενου ελάχιστου χρόνου να προβεί σε απαραίτητες ενέργειες ώστε επιτυχώς να υπογραφεί μέχρι τον Οκτ 22, μία νέα σύμβαση Εν Συνεχεία Υποστήριξης.

β. Η εταιρεία DA είναι ο μόνος και αποκλειστικός πάροχος του συνόλου των απαιτούμενων από την ΤΠ υπηρεσιών που καλύπτουν συνολικά το Α/Φ, τους Α/Κ και τη μονάδα APU, συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης πληρωμάτων και τεχνικών, στο εμπορικό πακέτο με την ονομασία FalconCare Extended (Α/Α 2 πίνακα Παραρτήματος Α).

γ. Η εταιρεία DA καλύπτει με εγγύηση όλα, μέχρι τον Απρίλιο του 2027 τα κύρια δομικά μέρη του Α/Φ, με την προϋπόθεση εκτέλεσης των συντηρήσεών του από εξουσιοδοτημένα επισκευαστικά κέντρα της DA.

Εξ αιτίας της επείγουσας κατάστασης και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις τεχνοοικονομικές παραμέτρους, η μοναδική επιλογή που εξασφαλίζει, μέχρι τον Οκτ 26, τη συνέχιση της διαρκούς ετοιμότητας και αξιοπλοϊμότητας του Α/Φ, είναι η απευθείας ανάθεση σύμβασης στη DA με αντίστοιχους κανόνες και παροχές αυτών της τρέχουσας σύμβασης FalconCare Extended».

4.- Κατόπιν συζήτησης του αιτήματος κατά τη συνεδρίαση της 08-09-2022 του Συμβουλίου (ήδη Επιτροπής) της Αρχής, διαπιστώθηκε η ανάγκη επιπλέον διευκρινίσεων και στοιχείων και αποφασίστηκε η αναβολή της λήψης απόφασης, προκειμένου να διευκρινιστούν στοιχεία του φακέλου. Ως εκ τούτου, με νέο έγγραφο της Αρχής με αριθ. πρωτ. 4714/12-09-2022 ζητήθηκε η περαιτέρω συμπλήρωση του φακέλου από την αιτούσα αρχή. Ειδικότερα, ζητήθηκαν μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

«**4.** Προκειμένου να τεκμηριωθεί επαρκώς η επικαλούμενη νομική βάση περί τεχνικής μοναδικότητας παρακαλούμε να μας διευκρινίσετε τα εξής:

4.1. Στο αρχικό σας έγγραφο (στ. ζ', σελ. 3) αναφέρεται «επί λέξει» :

“ζ. Διευκρινίζεται ότι οι καλύψεις του FalconCare **δεν** συμπεριλαμβάνουν την άνευ κόστους παροχή εξοπλισμού υποστήριξης, τη δημιουργία αποθέματος ανταλλακτικών, τη συνδρομή σε δορυφορικές επικοινωνίες, τις προαιρετικές αναβαθμίσεις και SBs, τις βλάβες από κακή χρήση, την υπερσυντήρηση, **την εκπαίδευση** και τους τυχόν φόρους-τέλη. Οι απαιτήσεις αυτών των κατηγοριών αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση από το χρήστη.”

Στο έγγραφο με το οποίο προσκομίζονται τα συμπληρωματικά στοιχεία αναφέρεται, αντίθετα, ότι παρέχεται στο πρόγραμμα η εκπαίδευση ιπταμένων και τεχνικών (στ. 5θ, σελ. 4).

Παρακαλούμε διευκρινίστε εάν το πρόγραμμα με την εμπορική ονομασία «FalconCare» και «FalconCare Extended» αντίστοιχα αποτελούν ένα και το αυτό πακέτο καλύψεων ή το δεύτερο προσφέρει περισσότερες καλύψεις, όπως και ποιο από τα δύο είναι το αιτούμενο για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής με την υπό εξέταση διαδικασία προσφυγής στη διαπραγμάτευση. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, διευκρινίστε εάν οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, λχ., περιλαμβάνονται στις αιτούμενες για προσφυγή στη διαπραγμάτευση με τον υπό εξέταση φάκελο.

4.2. Παρά τις αναλυτικές διευκρινίσεις που σας ζητήθηκαν με το με αρ. πρωτ. ΕΜΠ 205/6.7.2022 έγγραφο της Αρχής ως προς όλα τα στοιχεία της υπό ανάθεση σύμβασης, ήτοι αναλυτική περιγραφή του αντικειμένου των ζητούμενων υπηρεσιών με αναφορά στους κωδικούς CPV και ανάλυση της προϋπολογισθείσας αξίας, ει δυνατόν, ανά ζητούμενη επιμέρους υπηρεσία, στο σχέδιο Εντολής για τη διενέργεια διαπραγμάτευσης για την «Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) Α/Φ Falcon 7X S/N 273» αναφέρεται ότι: «[...] β.Η συνολική προϋπολογισθείσα αξία ανέρχεται στο ποσό των 13.352.853,00€ (δεκατριών εκατομμυρίων τριακοσίων πενήντα δύο χιλιάδων οκτακοσίων πενήντα τριών ευρώ), συμπεριλαμβανομένων των προβλεπόμενων κρατήσεων ποσοστού 6,27868% και απαλλασσομένου ΦΠΑ, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν.2859/00, άρθρο 27.

γ. Το ποσό της υπό ανάθεση σύμβασης άνευ κρατήσεων και ΦΠΑ ανέρχεται σε 12.564.000,00€, το οποίο αναλύεται ως εξής:

(1) Ποσό 9.564.000,00€ για το κόστος PBL (Performance Based Logistics) τετραετίας (με εκτίμηση 500ΩΠ/300ΠΓ ανά έτος).

(2) Ποσό 3.000.000,00€ για επιπρόσθετες κατ' απαίτηση ανάγκες που δεν καλύπτονται από το κόστος PBL, για το σύνολο της τετραετίας.

δ. Οι κρατήσεις ποσοστού 6,27868% ανέρχονται στο ποσό των 788.853,00€»

Παρακαλώ διευκρινίσατε για ποιο λόγο, για το ποσό των 3.000.000 ευρώ που αναφέρεται σε προμήθειες και υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από το προαναφερθέν πρόγραμμα FalconCare, (το οποίο είναι το μόνο που ανήκει στον τύπο του προγράμματος PBL), δεν ανατέθηκε με συμβάσεις σε επιμέρους οικονομικούς φορείς, δεδομένου ότι για τις προμήθειες και υπηρεσίες αυτές δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η κατασκευάστρια εταιρεία DASSAULT εμπίπτει στην έννοια του «μοναδικού τεχνικώς ικανού να το προσφέρει».

Σε κάθε περίπτωση, καλείσθε να προβείτε σε περαιτέρω ανάλυση του προς ανάθεση φυσικού αντικειμένου της αιτούμενης σύμβασης, διευκρινίζοντας σε ποιες υπηρεσίες αντιστοιχεί έκαστο εκ των ανωτέρω ποσών και επιπροσθέτως για ποιες εξ αυτών (με σχετική αναφορά σε ποσά/ποσοστό κλπ) επικαλείσθε ότι υπάρχει τεχνική μοναδικότητα της κατασκευάστριας

εταιρίας, ανεξαρτήτως της αναγκαιότητας/σκοπιμότητας που επικαλείσθε για τον αδιαίρετο χαρακτήρα της σχετικής ανάθεσης.

4.3. Στο προαναφερθέν αρχικό έγγραφό σας αναφέρεται επί λέξει το εξής:

“Σημειώνεται ότι η επιλογή αυτού του τύπου σύμβασης ΕΣΥ, ως συνδυασμός τύπου PBL και επιμέρους κάλυψη κατ’ απαίτηση αναγκών, αξιοποιείται ήδη επιτυχώς, όπως στα Α/Φ ΚΑ-350C και Ε/Π Α109 Trekker, τα οποία διατέθηκαν για αξιοποίηση από την ΠΑ στο πλαίσιο των Ν.4693/2020 (ΦΕΚ Α’ 116) και Ν.4702/2020 (ΦΕΚ Α’ 130), ενώ δρομολογείται και για έτερους τύπους πτητικών μέσων και μείζονος εξοπλισμού, όπως τα Α/Φ C-27J, καθώς και τα Α/Φ EMB-135/145 και τους αεροκινητήρες AE3007A και BR700 αυτών”.

Παρακαλούμε να μας προσκομίσετε στοιχεία σχετικά με την ανάθεση και εκτέλεση των παραπάνω συμβάσεων (αριθμό συμβάσεων, τύπο διαγωνιστικής διαδικασίας με την οποία έχουν ανατεθεί, κλπ.)».

5.- Σε απάντηση των ανωτέρω, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή προσκόμισε επιπλέον έγγραφα και στοιχεία προς συμπλήρωση του φακέλου της, καθώς και το με αριθ. Φ831/Ε.Π.879/Σ.142/23-09-2022 (αριθ. πρωτ. εισερχομένων Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4927/26-09-2022) έγγραφο το οποίο αναφέρει επί λέξει τα εξής:

«1. Σε συνέχεια του (γ) σχετικού, και ειδικότερα επί των διαλαμβανόμενων στην §4.1 του ομοίου, η απάντηση της Διοίκησης διαμορφώνεται ως εξής:

α. Η αναφορά για τις παροχές του προγράμματος «FalconCare» στην παράγραφο 2.ζ του (α) ομοίου αφορούν στο υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο διατέθηκε άνευ κόστους στην ΠΑ και εκπνέει την 25η Οκτωβρίου 2022. Η υπόψη αναφορά γίνεται στο πλαίσιο της ενημέρωσής σας επί του ιστορικού της υπόθεσης.

β. Το αιτούμενο πρόγραμμα για την παροχή σύμφωνης γνώμης από την Αρχή είναι το «FalconCare Extended», οι καλύψεις του οποίου περιλαμβάνουν τα αντικείμενα της παραγράφου 2.η του (α) σχετικού και ειδικότερα περιλαμβάνουν τις υπηρεσίες:

(1) Τις καλύψεις του υφιστάμενου FalconCare, όπως αναλύονται στην παράγραφο 2.ε του (α) σχετικού.

(2) Την κατ’ απαίτηση ικανοποίηση απαιτήσεων υποστήριξης, που δεν καλύπτονται από το FalconCare και συνίστανται σε:

(α) Προαιρετικές αναβαθμίσεις και Service Bulletins (Οδηγίες Συντήρησης).

(β) Αστοχίες-βλάβες, που δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα (π.χ. πρόσκρουση πτηνού).

(γ) Ενοικίαση Α/Κ, σε περίπτωση μη προγραμματισμένης σοβαρής βλάβης που απαιτεί αφαίρεση Α/Κ του Α/Φ.

(δ) Παροχή εκπαίδευσης ιπταμένων και τεχνικών.

(ε) Αγορά επιγείου εξοπλισμού.

(στ) Αγορά ανταλλακτικών για αύξηση αποθέματος, προς βελτίωση της διαθεσιμότητας (μηδενισμός του χρόνου αναμονής επιλεγμένων υλικών για αξιοποίηση σε περίπτωση καθηλωτικής βλάβης).

(ζ) Εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη και μελέτες.

(η) Επιπλέον βιβλιογραφία και συνδρομές.

2. Σε ό,τι αφορά στα διαλαμβανόμενα της §4.2 του (γ) σχετικού γνωρίζονται τα εξής:

α. Το ποσό των 3.000.000,00€ αφορά σε επιπρόσθετες κατ' απαίτηση ανάγκες που δεν καλύπτονται από το κόστος PBL, για το σύνολο της τετραετίας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1.α του (β) σχετικού και οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 2.η.(2) του (α) ομοίου και στην παράγραφο 1.β.(2) του παρόντος.

β. Αυτές οι κατ' απαίτηση ανάγκες περιγράφονται αναλυτικά στην εγκεκριμένη Τεχνική Προδιαγραφή (ΤΠ) για την Εν Συνεχεία Υποστήριξη του Α/Φ Falcon 7X, η οποία σας διαβιβάστηκε με το (α) σχετικό, ως Α/Α 2 στον πίνακα του Παραρτήματος «Α» του ομοίου, και ειδικότερα στο κεφάλαιο «ΚΑΤ' ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΑΓΑΘΩΝ».

γ. Για τις εν λόγω υπηρεσίες και αγαθά το προϋπολογισθέν κόστος των 3.000.000,00€ αποτελεί οροφή και η ΠΑ διατηρεί το δικαίωμα να μην αξιοποιήσει τις δυνατότητες παροχής των κατ' απαίτηση υπηρεσιών/αγαθών, όπως ρητά αναφέρεται στους Γενικούς Κανόνες με κωδικό ΣΤ1 της εν λόγω ΤΠ, καθώς το σκεπτικό της εν λόγω πρόβλεψης είναι η αντιμετώπιση έκτακτης απαίτησης η οποία δεν θα μπορούσε να καλυφθεί άλλως και έγκαιρα από τις υπάρχουσες διαδικασίες της ΠΑ και θα έθεται το Α/Φ εκτός ενεργείας με τις ανάλογες συνέπειες στην απαίτηση διαρκούς ετοιμότητας λόγω της φύσης της αποστολής του.

δ. Συνεπώς, η ανάθεση του ποσού των 3.000.000,00€ με συμβάσεις σε διαφορετικούς οικονομικούς φορείς δεν είναι εφικτό να υλοποιηθεί γιατί δεν είναι γνωστή εκ των προτέρων η έκτακτη απαίτηση, το ενδεχόμενο εύρος αυτής και σε ποια κατηγορία εκ των ανωτέρω προβλέψεων εμπίπτει, έτσι ώστε η ΠΑ να προέβαινε στην προκήρυξη και διενέργεια αντίστοιχων διαγωνισμών. Το προϋπολογισθέν ύψος αυτών των κατ' απαίτηση αναγκών τέθηκε με βάση το κόστος αντικατάστασης ενός Α/Κ. Για παράδειγμα, στην περίπτωση αποσύνδεσης των επιπρόσθετων κατ' απαίτηση αναγκών από το συμβατικό αντικείμενο υπάρχει ο κίνδυνος πολύμηνης καθήλωσης του Α/Φ από ένα αεροπορικό συμβάν (π.χ. πρόσκρουση πτηνού) όπου θα απαιτηθεί αντικατάσταση Α/Κ και η αντιμετώπιση με διαγωνιστική διαδικασία θα επιφέρει τις καθυστερήσεις που αναλύονται ενδεικτικά στην παράγραφο 5.β του (α) σχετικού. Σημειώνεται ότι, κατά το ενδεχόμενο χρονικό διάστημα καθήλωσης του Α/Φ ένεκα της ανωτέρω περίπτωσης, η ΠΑ θα κατέβαλλε το ελάχιστο κόστος της χρήσης σύμβασης PBL χωρίς να μπορεί να χρησιμοποιήσει το Α/Φ.

3. Αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρ. 4.3 του (γ) σχετικού εγγράφου, σημειώνονται τα εξής:

α. Η χρήση του τύπου PBL (Performance Based Logistics) πραγματοποιείται ήδη στις κάτωθι συμβάσεις υποστήριξης πτητικών μέσων:

(1) Στη Σύμβαση Full Components Agreement (Contract NR CST/2020/CDG016) μεταξύ του Υπουργείου Υγείας (ΥΥ) και της κατασκευάστριας εταιρείας «Leonardo SpA», που αφορά στην υποστήριξη των Ε/Π A109Trekker, τα οποία έχουν παραχωρηθεί και επιχειρούν με μέριμνα της ΠΑ επ' ωφελεία του ΕΚΑΒ για αεροδιακομιδές. Η εν λόγω σύμβαση κυρώθηκε με το Ν.4702/2020 (ΦΕΚ Α' 130) (Α/Α 2 Παραρτήματος «Α» παρόντος), σε συνέχεια της σύμβασης απόκτησής τους με το Ν.4693/2020 (ΦΕΚ Α' 116) (Α/Α 1 Παραρτήματος «Α» παρόντος), στο πλαίσιο σύμβασης δωρεάς του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» (ΙΣΝ) προς το Υπουργείο Υγείας, στην οποία το ΥΠΕΘΑ και η ΠΑ είναι έμμεσοι αντισυμβαλλόμενοι ως χρήστες των μέσων.

(2) Στη Σύμβαση BOA (Basic Ordering Agreement) μεταξύ ΥΥ και της κατασκευάστριας εταιρείας «TEXTRON AVIATION INC.», που αφορά στην υποστήριξη των Α/Φ

KA-350C, τα οποία έχουν παραχωρηθεί και επιχειρούν με μέριμνα της ΠΑ επ' ωφελεία του ΕΚΑΒ για αεροδιακομιδές. Η εν λόγω σύμβαση κυρώθηκε με το Ν.4693/2020 (ΦΕΚ Α' 116) (Α/Α 1 Παραρτήματος «Α» παρόντος), στο πλαίσιο σύμβασης δωρεάς του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» (ΙΣΝ) προς το Υπουργείο Υγείας, στην οποία το ΥΠΕΘΑ και η ΠΑ είναι έμμεσοι αντισυμβαλλόμενοι ως χρήστες των μέσων.

(3) Σημειώνεται ότι για τις ανωτέρω συμβάσεις έχει εκδοθεί και η ΚΥΑ με Αριθμ. Β1.α, Γ2.γ/οικ.615728 8 Οκτ 20 (ΦΕΚ Β' 4453), η οποία καθορίζει, μεταξύ άλλων, τις αρμοδιότητες του ΥΠΕΘΑ και της ΠΑ για την ομαλή εκτέλεση των συμβάσεων (Α/Α 3 Παραρτήματος «Α» παρόντος).

(4) Στη Σύμβαση 010Γ/22 (Α/Α 5 Παραρτήματος «Α» παρόντος) μεταξύ του ΥΠΕΘΑ και της κατασκευάστριας εταιρείας «Leonardo SpA», που αφορά την υποστήριξη των Α/Φ C-27J. Η εν λόγω σύμβαση συνάφθηκε έπειτα από τη διενέργεια διαγωνισμού, σύμφωνα με τη Διακήρυξη 03/2019 της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (ΓΔΑΕΕ) του ΥΠΕΘΑ (Α/Α 4 Παραρτήματος «Α» του παρόντος), στο πλαίσιο των διατάξεων των Ν.2362/1995 (ΦΕΚ Α' 247), Ν.3433/2006 (ΦΕΚ Α' 20), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από το Ν.3648/2008 (ΦΕΚ Α' 38) και Ν.3978/11 (ΦΕΚ Α' 137).

β. Παράλληλα, έχει συμπεριληφθεί η πρόβλεψη περί χρήσης του τύπου PBL στις κάτωθι διαδικασίες σύναψης σύμβασης που βρίσκονται σε εξέλιξη:

(1) Στον διαγωνισμό που αφορά στην Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) του Σκάφους Α/Φ EMBRAER 135/145. Για τον εν λόγω διαγωνισμό έχει εκδοθεί η Διακήρυξη 02/2022 της Υπηρεσίας Προμηθειών (ΥΠ/ΠΑ) της ΠΑ. Ο ανωτέρω διαγωνισμός έχει προκηρυχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν.4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147), ως τροποποιήθηκε και ισχύει. Στην παρούσα φάση, η διαγωνιστική διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο της επικύρωσης του ελέγχου των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και των Τεχνικών Προσφορών, με την αποδοχή της προσφοράς της κατασκευάστριας εταιρείας «EMBRAER AVIATION INTERNATIONAL», η οποία αποτελεί και το μοναδικό συμμετέχοντα στο διαγωνισμό (Α/Α 8 και 9 Παραρτήματος «Α» παρόντος).

(2) Στον διαγωνισμό που αφορά στην Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) του Α/Κ ΑΕ3007Α του Α/Φ EMBRAER 135/145. Για τον εν λόγω διαγωνισμό έχει εκδοθεί η Διακήρυξη 01/2022 της Υπηρεσίας Προμηθειών (ΥΠ/ΠΑ) της ΠΑ. Ο ανωτέρω διαγωνισμός έχει προκηρυχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν.4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147), ως τροποποιήθηκε και ισχύει. Στην παρούσα φάση, η διαγωνιστική διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο του ελέγχου των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και των Τεχνικών Προσφορών, με την απόρριψη των δικαιολογητικών συμμετοχής και, κατ' επέκταση, της προσφοράς-στο σύνολό της- της εταιρείας «OGMA INDUSTRIA AERONAUTICA DE PORTUGAL S.A.», η οποία αποτελεί και τον μοναδικό συμμετέχοντα στο διαγωνισμό (Α/Α 6 και 7 Παραρτήματος «Α» παρόντος)

γ. Σημειώνεται ότι, στις ανωτέρω περιπτώσεις, οι μόνες εταιρείες που μπόρεσαν να καλύψουν τις απαιτήσεις συμβάσεων τύπου PBL είναι οι κατασκευάστριες εταιρείες των Α/Φ. Ειδικότερα, στην περίπτωση του διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης ΕΣΥ για τα Α/Φ EMBRAER 135/145 καταλήξαμε στην πρόκριση σύναψης σύμβασης και πάλι με την κατασκευάστρια εταιρεία EMBRAER AVIATION INTERNATIONAL, με τη διαφορά ότι παρήλθε άγονο χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την προβολή της απαίτησης μέχρι τη διεξαγωγή και την επιτυχή έκβαση αυτής».

6.- Τέλος, σημειώνεται ότι, αναφορικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, η εταιρεία EUROPEAN AIR SUPPORT ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ κοινοποίησε στην Αρχή το από 30-06-2022 ηλεκτρονικό μήνυμά της (αριθ. πρωτ. εισερχομένων ΕΑΑΔΗΣΥ 3585/01-07-2022) προς τη Διοίκηση Αεροπορικής Υποστήριξης της Πολεμικής Αεροπορίας με το οποίο ζητά από την τελευταία πληροφορίες σχετικά με την τυχόν προκήρυξη διαγωνισμού για τη συντήρηση του αεροσκάφους και προς ενημέρωση της Αρχής «για την πλήρη ικανότητα συντήρησης που διατίθεται παγκοσμίως για το αεροσκάφος VIP FALCON 7X από αξιόπιστες εταιρείες συντήρησης αεροσκαφών, μία εκ των οποίων εκπροσωπούμε», όπως επί λέξει αναγράφει στο προαναφερθέν μήνυμά της.

Η παραπάνω εταιρεία επανήλθε με το από 05-08-2022 ηλεκτρονικό μήνυμά της (αριθ. πρωτ. εισερχομένων ΕΑΑΔΗΣΥ 4281/05-08-2022) συναφούς περιεχομένου με το αρχικό προς τη Διοίκηση Αεροπορικής Υποστήριξης της Πολεμικής Αεροπορίας με αντίστοιχη κοινοποίηση στην Αρχή, με αίτημα προς την Αρχή να την ενημερώσει σχετικά με την εξέλιξη του αιτήματος (αν και εφόσον είχε υποβληθεί στην Αρχή) για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης λόγω κατεπείγοντος.

Αναφορικά με τις παραπάνω επιστολές, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή αναφέρει επί λέξει ότι «... (3) Η εταιρεία European Air Support M. ΕΠΕ δεν αποτελεί φορέα συντήρησης ενώ δεν αναφέρεται πουθενά στην επιστολή ή στην ιστοσελίδα της εταιρείας η συνεργασία ή η εκπροσώπηση οποιουδήποτε επισκευαστικού οίκου του εξωτερικού που να αφορά στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

(4) Η επιστολή της ανωτέρω εταιρείας αναφέρει ανακριβείς και εσφαλμένες πληροφορίες σε ότι αφορά την εκπόνηση της Τεχνικής Προδιαγραφής και της υποτιθέμενης έγκρισης για «εκτέλεση και υπογραφή συμβάσεων» την 12 Απριλίου 2022, γεγονός που δεν επαληθεύεται από επίσημα έγγραφα της Υπηρεσίας μας» (βλ. παραπάνω σελ. 19).

Και συνεχίζει ότι «η. Αναφορικά με τις τεχνικές προδιαγραφές (ΤΠ) της υπό ανάθεση σύμβασης, σας γνωρίζουμε ότι δεν τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση, καθώς προκύπτουν από τις ανελαστικές απαιτήσεις της ΠΑ για την ολιστική εν συνεχεία υποστήριξη του Α/Φ FALCON 7X και διασφαλίζουν την επιχειρησιακή απαίτηση της ΠΑ για διαθεσιμότητα του Α/Φ για εκτέλεση πτήσεων σε 24/7 βάση με σκοπό την κάλυψη των απαιτήσεων μεταφοράς της πολιτειακής ηγεσίας προς άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Επισημαίνεται ότι οι ΤΠ διαμορφώθηκαν λαμβάνοντας υπόψη, πέρα των ανωτέρω, και το υπαρκτό, εξειδικευμένο και επιτυχημένο, κατά τον τρέχοντα χρόνο υλοποίησης, άρτιο πρότυπο παροχής εν συνεχεία υποστήριξης FalconCare Extended, το οποίο παρασχέθηκε κατά την προμήθεια του Α/Φ από τον κατασκευαστή του Α/Φ».

Τέλος, η παραπάνω εταιρεία κοινοποίησε τρίτο ηλεκτρονικό μήνυμά της την 15-09-2022 (αριθ. πρωτ. εισερχομένων ΕΑΑΔΗΣΥ 4805/15-09-2022) συναφούς περιεχομένου με τα προηγούμενα, στο οποίο επιπλέον καλεί τους αρμοδίους φορείς να προβούν στη διενέργεια δημόσιου διεθνούς διαγωνισμού αντί της απευθείας ανάθεσης (για πρώτη φορά απευθυνόμενη στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και στους Τομείς Εθνικής Άμυνας κομμάτων της μείζονος αντιπολίτευσης, με κοινοποίηση στον Αρχηγό Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας, στην ΕΑΔΗΣΥ, στο Ελεγκτικό Συνέδριο κλπ).

Από μία πρόχειρη έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την αρμόδια υπηρεσία της Αρχής στο διαδίκτυο, προέκυψε ότι στα στοιχεία της επιχείρησης, με την επωνυμία ΓΙΟΥΡΟΠΙΑΝ ΕΡ ΣΑΠΠΟΡΤ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ και τον διακριτικό τίτλο

EUROPEAN AIR SUPPORT L.T.D., με έδρα τον Πειραιά, οδός Αλκιβιάδου 105, που είναι καταχωρημένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση *echamber.pcci.gr* του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιώς, αναγράφεται ως κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης με κωδικό αριθμό (Κ.Α.Δ.) 46691104 το «Χονδρικό εμπόριο άλλων μερών αεροσκαφών και διαστημικών οχημάτων».

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

7. Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, αναφορικά με το υπό εξέταση αίτημα τυγχάνουν εφαρμογής ιδίως οι κάτωθι διατάξεις:

7.1. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» και ιδίως:

(α) το άρθρο 2 «Ορισμοί» παρ. 1 περ. 8 και 9,

(β) το άρθρο 4 «Μεικτές συμβάσεις»,

(γ) το άρθρο 5 «Κατώτατα όρια»,

(δ) το άρθρο 6 «Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης»,

(ε) το άρθρο 32 «Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' και γγ' και περ. γ' (βλ. και αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ),

(ζ) τα άρθρα 347 «Σύσταση, αρμοδιότητες, έδρα, και νομική φύση της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων» παρ. 2 και 353 «Όργανα διοίκησης και λειτουργία της Αρχής» παρ. 5.

7.2. Ο ν. 4782/2021 (Α' 36) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών της τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και της διατάξεις για την ανάπτυξη, της υποδομές και την υγεία.» και ιδίως το άρθρο 142 «Έναρξη ισχύος Μέρους Α'».

7.3. Ο ν. 4912/2022 «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και της διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης» και ιδίως τα άρθρα 17, 18 και 19.

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

8. Όπως ήδη αναφέρθηκε στο προπαρατεθέν ιστορικό, το αεροσκάφος το οποίο αφορά η υπό ανάθεση σύμβαση προορίζεται για τη χρήση και μεταφορά της πολιτικής ηγεσίας της Χώρας και εμπίπτει στην κατηγορία του μη αμυντικού υλικού. Συνεπώς, οι σχετικές διαγωνιστικές διαδικασίες που αφορούν προμήθειες και υπηρεσίες διενεργούνται με τις διατάξεις του ν. 4412/2016 (πρβλ. γνώμη Δ71/16.9.2022 της Αρχής).

Ειδικότερα, το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας αφορά στη σύναψη μεικτής δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1

περ. 9 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και προμηθειών κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με κύριο αντικείμενο τις υπηρεσίες. Ειδικότερα, η αιτούσα αναφέρει επί λέξει ότι «*Η προς σύναψη σύμβαση αφορά μεικτή σύμβαση υπηρεσιών και προμήθειας, καθώς απαιτούνται ταυτόχρονα υπηρεσίες υποστήριξης και προμήθεια σχετιζόμενων υλικών. Βάσει της διάταξης του άρθρου 4 παρ.2 του Ν.4412/2016, το κύριο αντικείμενο της σύμβασης καθορίζεται σύμφωνα με το ποια από τις εκτιμώμενες αξίες των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών είναι υψηλότερη. Στην προκειμένη περίπτωση, παρόλο που δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το ακριβές ποσοστό, προκύπτει ότι η αξία των υπηρεσιών υπερτερεί αυτής των υλικών, λαμβάνοντας υπόψη:*

(1) *Τη φιλοσοφία τιμολόγησης των προγραμμάτων PBL, που βασίζεται σε ένα πλέγμα υπηρεσιών υποστήριξης, επί των οποίων η παράδοση υλικών αποτελεί ένα εκ των τελικών προϊόντων και για την οποία μάλιστα δεν υφίσταται διακριτή χρέωση.*

(2) *Ότι οι καλυπτόμενες εργασίες συντήρησης, βάσει εμπειρίας υποστήριξης Α/Φ, κατανέμονται περισσότερο σε εκτέλεση εργασιών (επιθεωρήσεις, αφαιροτοποθετήσεις, έλεγχοι κλπ) παρά προμήθειας υλικών.*

(3) *Ότι το προϋπολογιζόμενο κόστος για τα κατ' απαίτηση αντικείμενα, που συμπεριλαμβάνουν προμήθειες υλικών (επίγειος εξοπλισμός, απόθεμα ανταλλακτικών, υλικά τροποποιήσεων), αποτελούν μικρό ποσοστό του συνολικού κόστους της σύμβασης.*

Συνεπώς, η εν λόγω σύμβαση λογίζεται ως σύμβαση υπηρεσιών, και ως εκ τούτου η χρηματοδοτική κάλυψή της, συνολικού ύψους 13.352.853€ (δεκατριών εκατομμυρίων τριακοσίων πενήντα δύο χιλιάδων οκτακοσίων πενήντα τριών ευρώ) συμπεριλαμβανομένων κρατήσεων, προτείνεται να πραγματοποιηθεί επί του ΑΛΕ 2420304001, ΕΦ 101120401».

Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης (κατά κύριο αντικείμενο) υπηρεσιών, προϋπολογισθείσας αξίας 13.352.853,00 € πλέον ΦΠΑ και διάρκειας 4 ετών από την υπογραφή της, προκύπτει ότι **συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής** κατ' άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για την παροχή σύμφωνης γνώμης (σε συνδ. με την παρ. 5 του άρθρου 353 του ίδιου νόμου).

9. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες περιπτώσεις των άρθρων περί διαπραγμάτευσης (βλ. σχετικώς με τα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται, ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου οι Οδηγίες περί συντονισμού των διαδικασιών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων να μην απωλέσουν την πρακτική αποτελεσματικότητά τους, τα κράτη μέλη και οι Αναθέτουσες Αρχές δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από τις εν λόγω Οδηγίες ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από τις Οδηγίες αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ.

ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

10. Εν προκειμένω, η αιτούσα ρητώς επικαλείται, δια του υπό εξέταση αιτήματός της, ως νομική βάση τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περιπτ. β' υποπεριπτ. ββ' «τεχνική μοναδικότητα» και γγ' «προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων», καθώς και επικουρικώς την παρ. 2 περιπτ. γ' «κατεπίγον» του ν. 4412/2016.

11. Σε ό,τι αφορά στις προϋποθέσεις του άρθρου 32 παρ. 2 περίπτ. β' υποπερίπτ. ββ' και γγ' επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Οι εν λόγω διατάξεις επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές να προσφεύγουν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, όταν για λόγους σχετικούς με την ύπαρξη τεχνικής μοναδικότητας ή/και την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και μόνο στην περίπτωση που δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο, καθίσταται αναγκαίο να ανατεθεί σύμβαση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

Περαιτέρω, στην περίπτωση αυτή, γίνεται δεκτό από τη νομολογία ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αρκεί να είναι απλώς ικανός να παρέχει με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά συμφέροντα τρόπο τις υπηρεσίες που πρόκειται να του ανατεθούν, αλλά να είναι και ο μοναδικός, έναντι οιαδήποτε άλλου φορέα που παρέχει δυνητικά ανάλογες υπηρεσίες (ΔΕΚ C-199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, ΔΕΚ C-296/92, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, ΔΕΚ C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας).

Επιπροσθέτως, η ύπαρξη τεχνικής μοναδικότητας ή/και η προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, λόγω των οποίων δικαιολογείται η προσφυγή στην όλως εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, αφορά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για λόγους νομικούς, μπορεί να ανατεθεί η σύμβαση σε έναν και μόνο οικονομικό φορέα, όπως είναι η περίπτωση προστασίας του αντικειμένου της προς ανάθεση σύμβασης από δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ως είναι και τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, ακόμη και τα μη κατοχυρωμένα (ΔΕΕ C-199/85, σκέψη 14, C-57/94 σκέψη 23, ΕΣ Τμ. VI 2055/2010).

Τονίζεται δε, ότι δεν αρκεί τα προς ανάθεση αγαθά ή υπηρεσίες να προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αλλά απαιτείται επιπλέον να κατασκευάζει / παρασκευάζει / παρέχει τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες μόνο ο οικονομικός φορέας στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση, απουσία άλλων ανταγωνιστών, ήτοι φορέων οι οποίοι παρέχουν ισοδύναμα ή παρόμοια αγαθά ή υπηρεσίες (ΔΕΕ C-328/92, σκέψη 17, ΕΣ Τμ. VI 86, 176, 177/2009, 50, 205/2010, Αιτιολογική Σκέψη 50 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

Συνεπώς, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, η αναθέτουσα αρχή δύναται νομίμως να προβεί, κατόπιν διαπραγμάτευσης, σε ανάθεση σύμβασης για λόγους προστασίας δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, έχοντας όμως σταθμίσει όλες τις οικονομοτεχνικές παραμέτρους, οι οποίες καθιστούν συμφερότερη την προσφυγή στην εν λόγω όλως εξαιρετική διαδικασία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία που πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, για τους λόγους που

επέβαλαν την απόφαση αυτή, διαφορετικά η διαδικασία αυτή δεν είναι νόμιμη (ΕΣ Απ.Τμ. VI 61/2004, 186, 187, 188, 189, 190, 191/2006, 263/2007, 77, 156/2008, 3334/2009).

12. Σε ό,τι αφορά στη συνδρομή των προϋποθέσεων του **άρθρου 32 παρ. 2 περίπτ. β' υποπερίπτ. ββ'**, ήτοι στην ύπαρξη «**τεχνικής μοναδικότητας**», επισημαίνονται τα ακόλουθα:

12.1. Η αιτούσα προσκομίζει την από 14-07-2022 επιστολή της κατασκευάστριας εταιρείας (DASSAULT AVIATION), στην οποία αναφέρεται – μεταξύ άλλων – ότι:

«1.- Η εταιρεία DASSAULT AVIATION είναι ο μοναδικός προμηθευτής και διανομέας για τα παρακάτω προϊόντα και υπηρεσίες:

- Τεχνικές οδηγίες, όπως οδηγίες συντήρησης και λειτουργίας πτήσεων [...]. Αυτά τα έγγραφα είναι υποχρεωτικά για τη λειτουργία και τη συντήρηση του αεροπλάνου
- Λογισμικό και Εφαρμογές, όπως το FalconSphere (συμπερ. του FalconPerf) και το FalconBroadcast
- Κέντρο Διοίκησης Falcon και τηλεφωνική γραμμή ... με υποστήριξη 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα, 365 ημέρες το χρόνο
- Ανταπόκριση Falcon. Το διεθνές δίκτυο των υπηρεσιών μας AOG (Aircraft on ground) περιλαμβάνει τελευταίας τεχνολογίας ανταλλακτικά, εργαλεία κλπ. για να τεθεί ένα Falcon που ακινητοποιήθηκε όσο το δυνατόν πιο γρήγορα σε λειτουργία. Η εταιρεία DASSAULT είναι η μοναδική εταιρεία που μπορεί να παρέχει εναλλακτικά ένα αεροσκάφος σε περίπτωση AOG (Aircraft on ground), δηλ. προσάραξης αεροσκάφους [...]
- Ως μοναδική κάτοχος πιστοποίησης κατά EASA (TYPE-CERTIFICATE DATA SHEET No. EASA.A.155) για το FALCON DASSAULT 7X (Airworthiness Category: Large Airplanes) έχει το προνόμιο να εκδίδει τροποποιήσεις, δομικές επισκευές, να αντικαθιστά νέα ανταλλακτικά εφόσον τα ήδη υπάρχοντα θεωρούνται παρωχημένης τεχνολογίας ή να δίνει έγκριση για την έκδοση φύλλων διαμόρφωσης απόκλισης.

2.- Η εταιρεία DASSAULT AVIATION είναι ο μοναδικός προμηθευτής και διανομέας του πακέτου Extended Falconcare, ήτοι του μοναδικού εγγυημένου προγράμματος συντήρησης που υπάρχει στην αγορά για όλες τις παραπάνω υπηρεσίες. Επιπροσθέτως, το πακέτο Extended Falconcare είναι το μοναδικό που περιλαμβάνει τεχνική υποστήριξη για κινητήρες PRATT & WHITNEY και APU (βοηθητική μονάδα ισχύος) HONEYWELL».

[...]

12.2. Ειδικότερα, αναφορικά με το παραπάνω πιστοποιητικό, η αιτούσα παρείχε τηλεφωνικά αλλά και εγγράφως με το από 07-09-2022 ηλεκτρονικό μήνυμά της (αριθ. εισ. ΕΑΑΔΗΣΥ ΕΜΠ 243/06-09-2022) τις παρακάτω διευκρινίσεις:

«[...] τα κύρια σημεία της εισήγησης συνοψίζονται ως εξής (με αντίστοιχες παραπομπές στο τελευταίο έγγραφο διευκρινήσεων που σας στείλαμε, ήτοι στο με αρ. Φ831/Ε.Π.766/Σ.124/11-08-2022 (αριθμ. πρωτ. εισερχομένων Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4364/12-08-2022) έγγραφο):

1. [παράγραφος 2.γ(1) σελ. 2] Η DA είναι ο μόνος και αποκλειστικός κάτοχος του πιστοποιητικού τύπου του Α/Φ Falcon 7X (συνημμένο TCDS EASA.A.155). Ο Κανονισμός (ΕΕ) Αριθ. 748/2012 στο Μέρος 21.A.92 καθορίζει σαφώς ότι ο κάτοχος του πιστοποιητικού τύπου έχει το αποκλειστικό προνόμιο για:

- α. Την εκπόνηση μελετών για την τροποποίηση του Α/Φ.
- β. Τη βελτίωση της δομής του Α/Φ.
- γ. Τη σχεδίαση εκτεταμένων επισκευών για την αποκατάσταση αστοχιών στο σύνολο της δομής.

δ. Την έκδοση αντίστοιχων Service Bulletin και εντύπων τεχνικής τεκμηρίωσης για το σύνολο των προαναφερθέντων έργων.

2. [παράγραφος 2.δ(5) σελ. 4] Μόνο η DA καλύπτει τις συνολικές απαιτήσεις του επιδιωκόμενου προγράμματος υποστήριξης FALCON CARE EXTENDED, πέραν της απλής εκτέλεσης εργοστασιακής συντήρησης. Ειδικότερα, μόνο η DA:

α. Παρέχει τα υλικά για την προγραμματισμένη και απρογραμμάτιστη συντήρηση, συμπεριλαμβανομένων των ελαστικών επισώτρων, των αναλώσιμων υλικών και των υλικών Λήξης Ορίου Ζωής/Λειτουργίας.

β. Παρέχει άμεση και πλήρη τεχνική βοήθεια σε περιπτώσεις καθήλωσης εντός ή εκτός βάσης, 365 ημέρες το χρόνο, 7 ημέρες την εβδομάδα, και 24 ώρες την ημέρα.

γ. Παρέχει τις απαιτούμενες ετήσιες ενημερώσεις/αναβαθμίσεις του λογισμικού διαχείρισης πτήσης (Flight Management System -FMS) του Α/Φ. Σημειώνεται εδώ ότι στα σύγχρονα πολιτικά Α/Φ υπάρχει το σύστημα FMS το οποίο έχει αντικαταστήσει τον υπτάμενο μηχανικό και το ραδιοναυτίλο, και εκτελεί μια ευρεία γκάμα λειτουργιών κατά την πτήση. Χωρίς την ετήσια ενημέρωση του λογισμικού το σύστημα εμφανίζει ERROR και το Α/Φ καθηλώνεται στο έδαφος, θάσει των ισχυόντων κανονισμών αξιοπλοΐας.

δ. Παρέχει τις συνδρομές για τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες παρακολούθησης της κατάστασης του Α/Φ και των Α/Κ. Οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες αυτές ειδοποιούν μέσω αυτόματου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε πραγματικό χρόνο για την κατάσταση των συστημάτων του Α/Φ και των Α/Κ και έτσι η Διοίκηση και η Μοίρα Συντήρησης δρομολογούν άμεσα τις απαραίτητες ενέργειες για την αποκατάσταση των όποιων συμβάντων οπουδήποτε επιχειρεί το Α/Φ.

ε. Παρέχει εφεδρικό Α/Φ Falcon για την παραλαβή των επιβαινόντων και τη συνέχιση της αποστολής σε περίπτωση που το Α/Φ της ΠΑ καθηλωθεί σε οποιοδήποτε αεροδρόμιο ανά τον κόσμο λόγω βλάβης.

3. [παράγραφος 2.γ(4) σελ. 3] Το Α/Φ Falcon 7X καλύπτεται, σύμφωνα με τη συνημμένη επιστολή της DA, από εγγύηση στα κύρια δομικά του μέρη μέχρι τον Απρίλιο του 2027 με την προϋπόθεση εκτέλεσης των συντηρήσεών του από εξουσιοδοτημένα επισκευαστικά κέντρα της DA. Η εγγύηση αυτή είναι ουσιώδους σημασίας γιατί συχνά εμφανίζονται ζημιές ή διαβρώσεις στην κύρια δομή των Α/Φ με τα αίτια να ποικίλουν από την καταπόνηση κατά την πτήση μέχρι και κατασκευαστικά σφάλματα στη γραμμή παραγωγής. Σε περίπτωση ευρημάτων χωρίς να υπάρχει η εγγύηση, το κόστος των ετήσιων εργοστασιακών επιθεωρήσεων αυξάνεται κατά δεκάδες χιλιάδες ευρώ για την αποκατάσταση ενός εκάστου ευρήματος».

12.3. Η αιτούσα εν συνεχεία παραθέτει τα κατωτέρω ως προς τη συνολική κάλυψη συντήρησης και επισκευών που προσφέρει η υπό ανάθεση κατασκευάστρια εταιρεία:

«γ. Αναφορικά με την συνολική κάλυψη των ανωτέρω αντικειμένων της ΤΠ, επισημαίνονται, λαμβάνοντας υπόψη τη (γ) σχετική, τα ακόλουθα:

(1) Η εταιρεία DA είναι ο μόνος και αποκλειστικός κάτοχος του πιστοποιητικού τύπου του Α/Φ (Type Certificate holder) ως το επισυναπτόμενο TCDS

EASA.A.155 (A/A 10 πίνακα Παραρτήματος Α) και βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) Αριθ. 748/2012, Μέρος 21.A.92, ο κάτοχος του πιστοποιητικού τύπου έχει το αποκλειστικό προνόμιο εκπόνησης μελετών για την τροποποίηση του Α/Φ, για τη βελτίωση της δομής του Α/Φ και για τη σχεδίαση εκτεταμένων επισκευών για την αποκατάσταση αστοχιών στο σύνολο της δομής.

(2) Η εταιρεία DA είναι ο μόνος και αποκλειστικός πάροχος του συνόλου των προαναφερθέντων υπηρεσιών που καλύπτουν συνολικά το Α/Φ, τους Α/Κ και τη μονάδα APU, συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης πληρωμάτων και τεχνικών, στο εμπορικό πακέτο με την ονομασία *FalconCare Extended* (A/A 2 πίνακα Παραρτήματος Α).

(3) Μόνο η DA μπορεί να παράσχει:

(α) Τα εξειδικευμένα λογισμικά *FalconSphere* και *FalconBroadcast*.

(β) Τη βιβλιογραφία.

(4) Το Α/Φ *Falcon 7X* υπό S/N 273, σύμφωνα με τη (γ) σχετική επιστολή της DA, καλύπτεται μέχρι τον Απρίλιο του 2027 **υπό εγγύηση** στα κύρια δομικά του μέρη, με την προϋπόθεση εκτέλεσης των συντηρήσεων του από εξουσιοδοτημένα επισκευαστικά κέντρα της DA (A/A 2 πίνακα Παραρτήματος Α), συνεπώς σύναψη σύμβασης υποστήριξης με φορέα που δεν είναι εξουσιοδοτημένος από την DA, θα οδηγούσε σε απώλεια των δικαιωμάτων της εγγύησης, με συνέπεια να κληθεί η ΠΑ να καταβάλει πληρωμή για ενδεχόμενες επισκευές σε δομικά μέρη, ακόμα και εάν αυτά οφείλονται σε σφάλμα σχεδίασης ή κατασκευής.

δ. Αναφορικά και μόνο για το αντικείμενο Συντήρησης της ΕΣΥ, επισημαίνεται ότι:

(1) Τα Α/Φ Μεταφοράς Υψηλών Προσώπων (ΜΥΠ) της ΠΑ είναι πολιτικού τύπου και υπάγονται στην κατηγορία *Large Aeroplanes* πιστοποιημένα σύμφωνα με την CS-25 κατά EASA. Η συντήρηση αυτών των Α/Φ υλοποιείται σε δύο επίπεδα, στη Γραμμή Πτήσεων (LINE) και στην Εργοστασιακή Συντήρηση (BASE), σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1321/2014 για τη διαρκή αξιοπλοΐα του Α/Φ και την έγκριση των εμπλεκόμενων φορέων συντήρησης και του προσωπικού που είναι αρμόδιοι για τα υπόψη καθήκοντα.

(2) Ο φορέας Συντήρησης του Α/Φ (FALCON 7X) πρέπει, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1321/2014, να είναι πιστοποιημένος κατά EASA Part-145 όπου στο πιστοποιητικό του αναγράφεται ο συγκεκριμένος τύπος Α/Φ (FALCON 7X), αναλυτικά τα συστήματα του συγκεκριμένου Α/Φ, στα οποία είναι πιστοποιημένος να κάνει συντήρηση (ΣΚΑΦΟΣ, Α/Κ, APU, Σύστημα/Προσγείωσης, Avionics κ.λπ.) και το επίπεδο των εργασιών για τις οποίες είναι πιστοποιημένος (*Limited, Line maintenance, Base maintenance* κ.λπ.).

(3) Ενδεικτικά αποστέλλεται το πιστοποιητικό εγκρίσεως φορέα συντήρησης DE.145.0059 της εταιρείας *Aero-Dienst GmbH* (που ανήκει στο εξουσιοδοτημένο δίκτυο DA), στο όπου σαφώς καταγράφεται η ικανότητα συντήρησης για τον τύπο του Α/Φ, των Α/Κ και της APU (A/A 12 πίνακα Παραρτήματος Α)”.

12.4. Περαιτέρω, η αιτούσα παραθέτει μία σειρά από εταιρείες οι οποίες έχουν ως αντικείμενο δραστηριότητας την προμήθεια και επισκευή αεροπορικού υλικού/αεροσκαφών, οι οποίες όμως δεν μπορούν να καλύψουν συνολικά τη συντήρηση του προαναφερθέντος αεροσκάφους. Συγκεκριμένα, η αιτούσα επικαλείται τα παρακάτω:

«... (4) Από πρωτογενή διαδικτυακή έρευνα αγοράς που διενήργησε η Υπηρεσία μας, προέκυψαν οκτώ (8) εταιρείες που έχουν έδρα στην Ευρώπη και έχουν λάβει πιστοποίηση για κάποιο-α επίπεδο-α συντήρησης συστημάτων των Α/Φ Falcon 7X (Α/Α 1 πίνακα Παραρτήματος Α) πλην της DA εκ των οποίων οι δύο (2) είναι ιδιοκτησίας της DA. Συγκεκριμένα:

- (α) Aero-Dienst GmbH (Γερμανία–aero—dienst.com).
- (β) Air Alsie A/S (Δανία–alsie.com).
- (γ) ExecuJet MRO Services (Βέλγιο–execujet-mro.com-ιδιοκτησίας

DA).

- (δ) Polar Aviation Ltd (Φινλανδία – polaraviation.fi).
- (ε) TAG Maintenance Services (εργοστάσια σε πολλαπλές χώρες – tagmaintenance.com – ιδιοκτησίας DA).

- (στ) Aliserio Srl. (Ιταλία – aliserio.it)
- (ζ) Gestair Maintenance S.L.U. (Ισπανία – gestair.com)
- (η) Sabena Technics DNR S.A.S. (Γαλλία – sabendatechnics.com)

(5) Οι εταιρείες αυτές παρέχουν μόνο τις υπηρεσίες εκτέλεσης εργοστασιακής συντήρησης και δεν παρέχουν τις καλύψεις του προγράμματος FalconCare Extended στο σύνολό τους. Ήτοι, δεν καλύπτουν τις προβλέψεις των παρ. 2.ε και 2.η του (α) σχετικού. Ειδικότερα δεν καλύπτουν:

(α) Υλικά για την προγραμματισμένη και απρογραμμάτιστη συντήρηση, συμπεριλαμβανομένων των ελαστικών επισώτρων, των υλικών ΛΟΛ/ΛΟΖ και των αναλωσίμων.

(β) Την άμεση και πλήρη τεχνική βοήθεια σε περιπτώσεις καθήλωσης εντός ή εκτός βάσης, 365 ημέρες το χρόνο, 7 ημέρες την εβδομάδα και 24 ώρες την ημέρα.

(γ) Βελτιώσεις – αναβαθμίσεις λογισμικού.

(δ) Ειδικό πρόγραμμα ελέγχου διάβρωσης.

(ε) Μεταφορά υλικών από τα εφοδιαστικά κέντρα των προμηθευτών προς τη βάση του Α/Φ ή κάποιο έτερο τυχόν σημείο καθήλωσης του.

(στ) Συνδρομή στο σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης της συντήρησης (CAMP).

(ζ) Συνδρομή στο σύστημα παρακολούθησης κατάστασης Α/Κ.

(η) Παροχή εφεδρικού Α/Φ Falcon για την παραλαβή των επιβαινόντων και τη συνέχιση της αποστολής σε περίπτωση που το Α/Φ της ΠΑ καθηλωθεί σε οποιοδήποτε αεροδρόμιο λόγω βλάβης.

(θ) Παροχή εκπαίδευσης υπαμένων και τεχνικών.

(ι) Ενοικίαση Α/Κ σε περίπτωση μη προγραμματισμένης σοβαρής βλάβης που απαιτεί αφαίρεση Α/Κ από το Α/Φ.

(ια) Εκπόνηση τεχνικών μελετών για την τροποποίηση του Α/Φ (Service Bulletins), για την επισκευή της δομής και για την αντικατάσταση δομικών στοιχείων με νέας σχεδίασης όπου απαιτείται.

(ιβ) Πλήρη τεχνική υποστήριξη για τους Α/Κ PW307 με απευθείας σύμβαση της DA με τον κατασκευαστή Pratt & Whitney (PW).

(ιγ) Πλήρη τεχνική υποστήριξη της μονάδας APU με απευθείας σύμβαση της DA με τον κατασκευαστή Honeywell.

ε. Αναφορικά και μόνο για το αντικείμενο Εκπαίδευσης της ΕΣΥ, επισημαίνεται ότι στον ευρωπαϊκό χώρο για το Α/Φ Falcon 7X (Α/Α 1 πίνακα Παραρτήματος Α) εντοπίστηκαν δύο (2) εταιρείες, η CAE και ο κατασκευαστής DA.

ζ. Σε ό,τι αφορά τρίτες εταιρείες ημεδαπές που δραστηριοποιούνται στον αεροπορικό κλάδο η Υπηρεσία μας εντόπισε την AMS IKE η οποία διαθέτει πιστοποιητικό εγκρίσεως φορέα συντήρησης με αριθμό EL.145.0087 για περιορισμένες όμως εργασίες σε Α/Φ Falcon 7X, όπως αναφέρεται στο ΜΟΕ, (Α/Α 13 πίνακα Παραρτήματος Α) και δεν δύναται να καλύψει ούτε το σύνολο των εργασιών εργοστασιακής συντήρησης. Ειδικότερα και σε ό,τι αφορά τις ημεδαπές εταιρείες που μνημονεύετε στη (β) σχετική, γνωρίζονται τα ακόλουθα:

(1) Η εταιρεία ΑΠΕΛΛΑ ΑΕ είναι πιστοποιημένος φορέας συντήρησης μόνο για συγκεκριμένα παρελκόμενα που αναγράφονται στο πιστοποιητικό EL.145.0032 (Α/Α 11 πίνακα Παραρτήματος Α), και δεν έχει έγκριση για εργασίες συντήρησης σε οποιοδήποτε βαθμό ή έκταση για Α/Φ Falcon 7X, Α/Κ PW307 και APU Honeywell.

(2) Η εταιρεία Α. ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΕΕ δεν διαθέτει πιστοποιητικό φορέα συντήρησης αεροπορικού υλικού.

(3) Η εταιρεία European Air Support Μ. ΕΠΕ δεν αποτελεί φορέα συντήρησης ενώ δεν αναφέρεται πουθενά στην επιστολή ή στην ιστοσελίδα της εταιρείας η συνεργασία ή η εκπροσώπηση οποιουδήποτε επισκευαστικού οίκου του εξωτερικού που να αφορά στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

(4) Η επιστολή της ανωτέρω εταιρείας αναφέρει ανακριβείς και εσφαλμένες πληροφορίες σε ό,τι αφορά την εκπόνηση της Τεχνικής Προδιαγραφής και της υποτιθέμενης έγκρισης για «εκτέλεση και υπογραφή συμβάσεων» την 12 Απριλίου 2022, γεγονός που δεν επαληθεύεται από επίσημα έγγραφα της Υπηρεσίας μας».

12.5. Από τα παραπάνω στοιχεία που επικαλείται και αποδεικνύει η αιτούσα αναθέτουσα αρχή, αλλά και από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου και των διευκρινίσεων που παρείχε κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής ο εκπρόσωπος της αιτούσας, διαφαίνεται ότι έχει προβεί σε στάθμιση όλων των οικονομοτεχνικών παραμέτρων, μεταξύ της περίπτωσης που η σύμβαση συντήρησης θα ανατεθεί συνολικά σε έναν οικονομικό φορέα και της περίπτωσης που θα ανατεθεί σε περισσότερους οικονομικούς φορείς ανά τμήματα (π.χ. για το σκάφος, για τους κινητήρες, για βελτιώσεις/αναβαθμίσεις των διαφόρων λογισμικών, κλπ.), από την οποία προκύπτει αιτιολογημένα ότι είναι **συμφερότερη τεχνικά, οικονομικά και λειτουργικά** η λύση του πακέτου συντήρησης από ένα και μόνο οικονομικό φορέα και συγκεκριμένα από την κατασκευάστρια εταιρεία DASSAULT AVIATION, τόσο ως προς το α' μέρος της υπό ανάθεση σύμβασης εκτιμώμενης αξίας 9.564.000 ευρώ, όσο και ως προς το β' μέρος εκτιμώμενης αξίας 3.000.000 ευρώ.

Εξεταστέο είναι, όμως, εάν ο ενιαίος (αδιαίρετος) χαρακτήρας της υπό ανάθεση σύμβασης που προκρίνεται ως συμφερότερος για τους παραπάνω λόγους, αρκεί για να στοιχειοθετηθεί η έννοια της τεχνικής μοναδικότητας για όλα τα τμήματα στα οποία αφορά.

Ως προς το α' μέρος της υπό ανάθεση σύμβασης, από τα αρχικά και συμπληρωματικά έγγραφα και στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα αναθέτουσα αρχή, σε συνδυασμό με τις

διευκρινίσεις που παρείχε τηλεφωνικά ενώπιον της Επιτροπής ο αρμόδιος επί των σχετικών ζητημάτων υπάλληλός της έγιναν δεκτά τα ακόλουθα:

Το αεροσκάφος στο οποίο αφορά η υπό ανάθεση σύμβαση, ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα που αποτελείται από πλήθος υποσυστημάτων, απαιτείται, λόγω του ειδικού προορισμού του (μεταφορά της ανώτατης πολιτικής ηγεσίας της Χώρας στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων της) να είναι αξιόπλοο σε 24/7 βάση. Για να επιτευχθεί ο ανωτέρω στόχος απαιτείται η ολοκληρωμένη υποστήριξή του με την αιτούμενη ανάθεση σύμβασης EN ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ² η οποία περιλαμβάνει την προμήθεια ανταλλακτικών, την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και επισκευής, την παράταση διάρκειας ζωής για τα δομικά μέρη του στην περίπτωση που καταστούν παρωχημένα τεχνολογικά, την αναβάθμιση επιμέρους λογισμικών καθώς και πληροφοριακών συστημάτων, κλπ.

Η μοναδική εταιρεία που μπορεί να παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες είναι η κατασκευάστρια DASSAULT, μοναδική κάτοχος του TYPE CERTIFICATE DATA SHEET (TCDS), η οποία έχει σχεδιάσει το αεροσκάφος και φέρει την ευθύνη για την ενσωμάτωση, τον έλεγχο και τη λειτουργία ως σύνολο όλων των επιμέρους υποσυστημάτων και συστημάτων. Επιπροσθέτως, είναι η μοναδική εταιρεία που έχει συνάψει απευθείας σύμβαση με τις κατασκευάστριες εταιρείες των επιμέρους δομικών μερών του Α/Φ, ήτοι των κινητήρων (PRATT & WHITNEY) και της βοηθητικής μονάδας ισχύος (HONEYWELL) και μπορεί να παρέχει πλήρη τεχνική υποστήριξη.

Ως προς το β' μέρος της σύμβασης, η αιτούσα επικαλείται και τεκμηριώνει, ότι η ανάθεσή του δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθεί με επιμέρους συμβάσεις με διαφορετικούς οικονομικούς φορείς για τους ακόλουθους λόγους:

« γ. Για τις εν λόγω υπηρεσίες και αγαθά το προϋπολογισθέν κόστος των 3.000.000,00€ αποτελεί οροφή και η ΠΑ διατηρεί το δικαίωμα να μην αξιοποιήσει τις δυνατότητες παροχής των κατ' απαίτηση υπηρεσιών/αγαθών, όπως ρητά αναφέρεται στους Γενικούς Κανόνες με κωδικό ΣΤ1 της εν λόγω ΤΠ, καθώς το σκεπτικό της εν λόγω πρόβλεψης είναι η αντιμετώπιση έκτακτης απαίτησης η οποία δεν θα μπορούσε να καλυφθεί άλλως και έγκαιρα από τις υπάρχουσες διαδικασίες της ΠΑ και θα έθεται το Α/Φ εκτός ενεργείας με τις ανάλογες συνέπειες στην απαίτηση διαρκούς ετοιμότητας λόγω της φύσης της αποστολής του.

δ. Συνεπώς, η ανάθεση του ποσού των 3.000.000,00€ με συμβάσεις σε διαφορετικούς οικονομικούς φορείς δεν είναι εφικτό να υλοποιηθεί γιατί δεν είναι γνωστή εκ των προτέρων η έκτακτη απαίτηση, το ενδεχόμενο εύρος αυτής και σε ποια κατηγορία εκ των ανωτέρω προβλέψεων εμπίπτει, έτσι ώστε η ΠΑ να προέβαινε στην προκήρυξη και διενέργεια αντίστοιχων διαγωνισμών. Το προϋπολογισθέν ύψος αυτών των κατ' απαίτηση αναγκών τέθηκε με βάση το κόστος αντικατάστασης ενός Α/Κ. Για παράδειγμα, στην περίπτωση αποσύνδεσης των επιπρόσθετων κατ' απαίτηση αναγκών από το συμβατικό αντικείμενο υπάρχει ο κίνδυνος πολύμηνης καθήλωσης του Α/Φ από ένα αεροπορικό συμβάν (π.χ. πρόσκρουση πτηνού) όπου θα απαιτηθεί αντικατάσταση Α/Κ και η αντιμετώπιση με διαγωνιστική διαδικασία θα επιφέρει τις καθυστερήσεις που αναλύονται ενδεικτικά στην παράγραφο 5.ιβ του (α) σχετικού. Σημειώνεται ότι, κατά το ενδεχόμενο χρονικό διάστημα

---

² Για την έννοια της σύμβασης αυτής, πρβλ τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3978/2011, όπως ισχύει.

καθήλωσης του Α/Φ ένεκα της ανωτέρω περίπτωσης, η ΠΑ θα κατέβαλλε το ελάχιστο κόστος της χρήσης σύμβασης PBL χωρίς να μπορεί να χρησιμοποιήσει το Α/Φ».

Επιπλέον, η αναθέτουσα αναφέρει ότι «...η απαίτηση της Υπηρεσίας για κάλυψη όλων των απαιτήσεων της από μία (1) σύμβαση με έναν – μοναδικό υπεύθυνο και υπόλογο - προμηθευτή δεν αποτελεί τεχνικό περιορισμό της προς ανάθεση σύμβασης, αλλά αναγκαιότητα προκειμένου να εξασφαλισθεί η εύρυθμη και διαρκής εν συνεχεία υποστήριξη του Α/Φ. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση διαχωρισμού των αντικειμένων της Εν Συνεχεία Υποστήριξης σε πολλές επιμέρους συμβάσεις, είναι δεδομένο ότι θα δημιουργούνταν σημαντικές δυσχέρειες στην υποστήριξη του Α/Φ, καθώς θα καλείτο η Υπηρεσία μας να διαχειριστεί πιθανή μη συμβασιοποίηση μέρους των αντικειμένων της Εν Συνεχεία Υποστήριξης, πιθανές διαφωνίες μεταξύ διαφορετικών προμηθευτών ή κενούς χρόνους για την ανταλλαγή δεδομένων και/ή υλικών μεταξύ αυτών και να διευθετηθούν σε μόνιμη βάση όρια ευθύνης ενός προμηθευτή σε σχέση με έναν άλλο, χωρίς να μπορεί να εξασφαλιστεί η βασική απαίτηση της υπηρεσίας για διαθεσιμότητα του Α/Φ σε 24/7 βάση (βλ. παραπάνω 3γ σελ. 20)»³.

Για τους λόγους αυτούς, η αναθέτουσα αρχή προκρίνει ως μόνη λύση που μπορεί να εξασφαλίσει την παροχή υπηρεσιών για «την ολιστική εν συνεχεία υποστήριξη» του Αεροσκάφους, την ανάθεση σύμβασης στην κατασκευάστρια εταιρεία, η οποία περιλαμβάνει και τα δύο παραπάνω μέρη, ήτοι τον τύπο PBL (Performance Based Logistics) σε συνδυασμό με

επιπρόσθετες κατ' απαίτηση ανάγκες που δεν καλύπτονται από το κόστος PBL.

13. Κατ' ακολουθία, η Επιτροπή κρίνει ότι εν προκειμένω **συντρέχουν** οι προϋποθέσεις εφαρμογής της ως άνω εξεταζόμενης νομικής βάσης (άρθρο 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016), ως εκ τούτου δε, **παρέλκει η εξέταση των λοιπών.**

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Αρχή, ασκούσα την κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 αρμοδιότητά της:

Αποφασίζει ομόφωνα την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εξεταζόμενου αιτήματος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (Πολεμική Αεροπορία), προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016 (τεχνική μοναδικότητα), για την ανάθεση σύμβασης, με αντικείμενο την «παροχή υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης

³ Ανάλογο ζήτημα είχε ανακύψει και στην C-385/02, όπου το Δικαστήριο «φαίνεται να δέχθηκε ότι το γεγονός ότι υπήρχε ανάγκη να ανατεθεί σύμβαση στον ίδιο εργολάβο για λόγους continuity, ιδίως για να αποφευχθεί η ανάγκη επιμερισμού ευθύνης μεταξύ των περισσότερων συμβληθέντων, θα μπορούσε καταρχήν να υπαχθεί στην έννοια της τεχνικής μοναδικότητας» (βλ. εκτενώς Arrowsmith, op. cit., p. 1067-1068).

αεροσκάφους», εκτιμώμενης αξίας 13.352.853,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

**Αθήνα, 20 Οκτωβρίου 2022
Η Πρόεδρος**

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου